XI. évfolyam, 20. szám.
1955. május 19.

Jubileumi szám

Ára 70 fillér

Ludas Matyi

Tízéves a Ludas Matyi

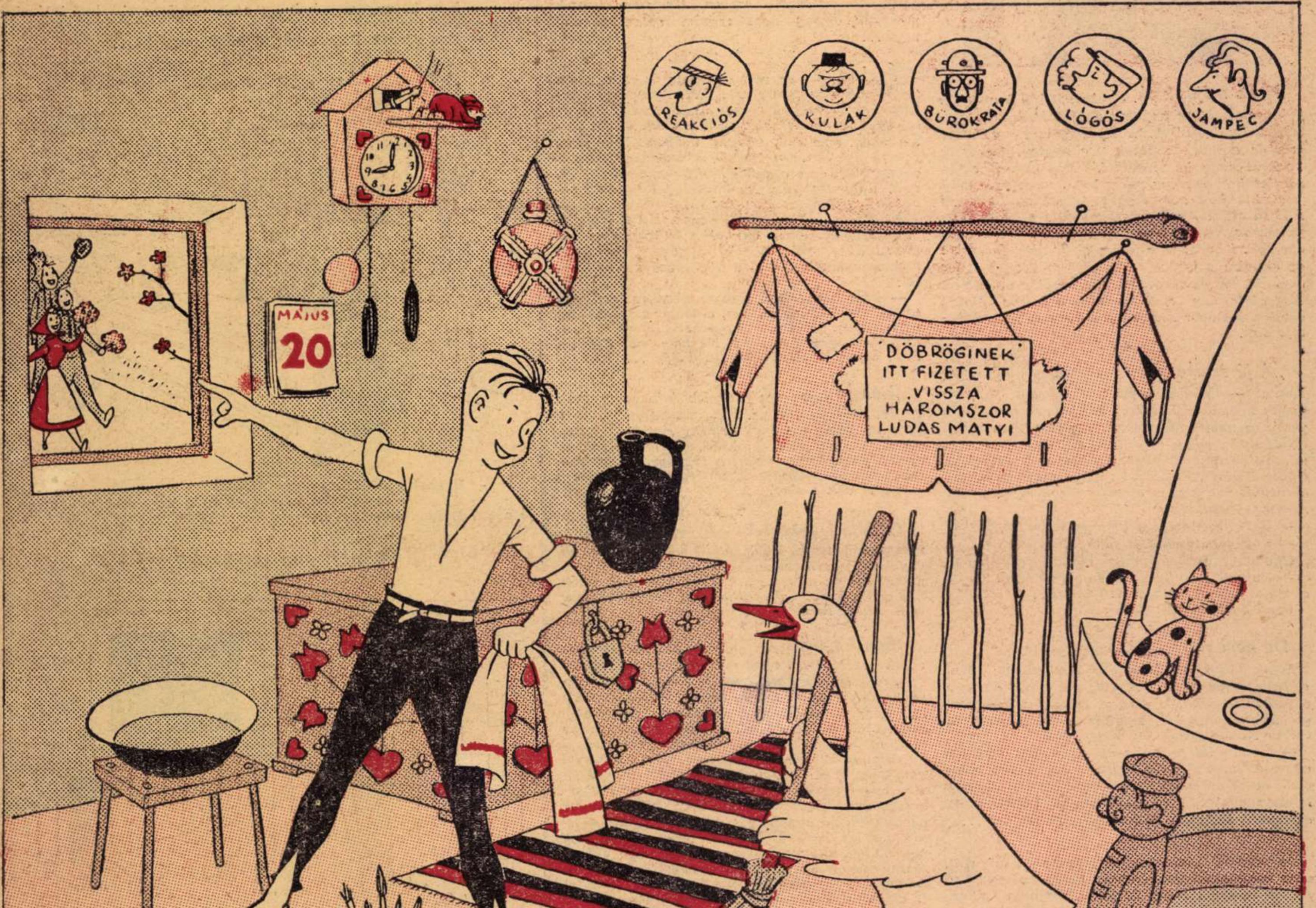
REAKCIÓS
KULÁK
BÜROKRATA
LÓGÓS
JAMPEC
MÁJUS
20
DÖBRÖGINEK ITT FIZETETT VISSZA HÁROMSZOR LUDAS MATYI

— Libuskám, jönnek az olvasók köszönteni minket, a rossz vicceket seperd gyorsan az ágy alá...

Egyszerű történetek Gábor Andorról

(A Ludas Matyi megjelenésének 10. évfordulóján)

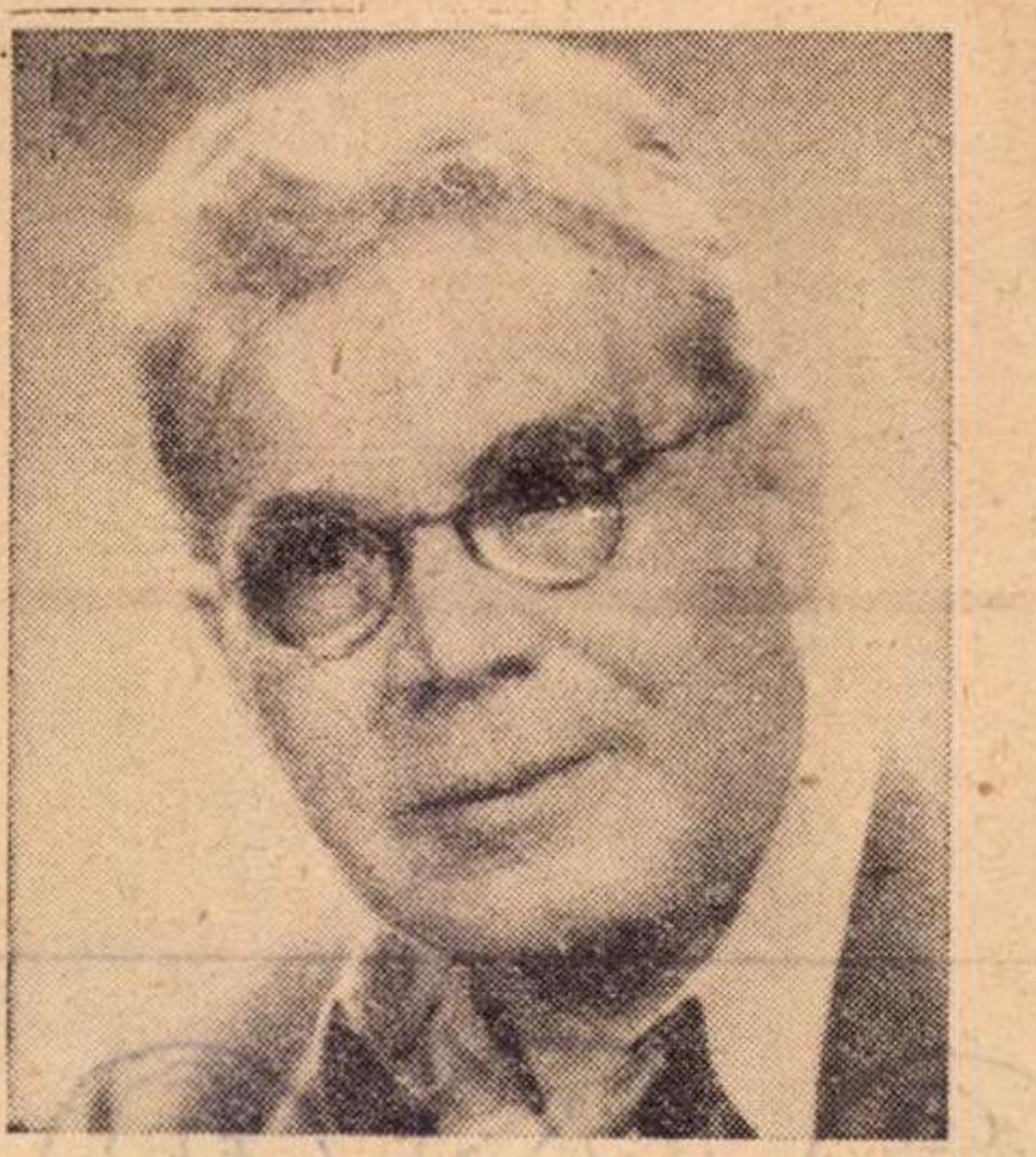

1945 májusának elején néhány humorista gyülögetett össze naponta a párt kulturális osztályán. Egy politikai vicclap megalapításáról volt szó, de a megbeszélések sehogysem akartak konkrét mederbe terelődni. Egy napon aztán odajött hozzánk egy fehér hajú, mosolygós arcú férfi, kihajtott apacsingben, fekete aktatáskával a hóna alatt. Amikor megmondta a nevét, egy pillanatra megilletődve elhallgattunk: Gábor Andor volt. Kinyitotta a fekete aktatáskát és letette az asztalra a Ludas Matyi első számának teljes anyagát. Ez „konkrétum" volt, erről már lehetett tárgyalni. Igy született meg a Ludas Matyi, amelynek Gábor Andor nyolc éven át főszerkesztője volt.

★

„A jó szerkesztőnek diktátornak kell lennie" — mondta egyszer szigorúan és a nagyobb nyomaték kedvéért az asztalra is csapott, pedig ez nem volt szokása. E pillanatban lépett be az ajtón egyik rajzolónk, aki általában nem mintaképe a pontosságnak. Én, még fülemben Gábor Andor tanitásával ráförmedtem és hosszú dörgedelembe fogtam a vasfegyelemről, de Gábor Andor félbeszakitott:

— Várj, fiam, hallgassuk meg őt is. No, Jóska?

— Rosszul aludtam az éjjel...

Gábor Andor megkönnyebbülten fordult felém:

— Hallod? Rosszul aludt szegény Jóska. Ha jól alszik, ő sosem késik el... Igaz, édes fiam?

Ilyen diktátor volt Gábor Andor.

★

De nem volt mindig ilyen szelid.

Egyik külső munkatársunk panaszkodott neki egyszer, hogy nyolc éve dolgozik hűségesen a népi demokráciának, mégis mindig felhánytorgatják egy ballépését, amelyet tiz éve követett el. Gábor Andor csendesen magyarázta:

— Nézd, édes fiam, ha valaki lopott egyszer egy ezüstkanalat, arra mindig azt fogják mondani, ez az az ember, aki ezüstkanalat lopott. Egyszer sem fogja rá senki mondani, hogy ez az az ember, aki nyolc éve nem lopott kanalat...

★

Rengeteg „ismerőse" és „harcos társa" volt, akik kölcsönkéregetni jártak hozzá. Jórészüket persze sohasem látta, de adott, mindig adott. Egy izben a szerkesztőségi titkár jelentette:

— X. Y. van itt, azt mondja, fontos ügyben személyesen óhajt beszélni „Bandi bácsival"...

Gábor Andor szó nélkül kivett ötven forintot és átnyújtotta a titkárnak. De meggondolta magát és visszaintette a titkárt:

— Várj csak, édes fiam... Azt mondta „Bandi bácsi"?

— Azt.

— Akkor elég lesz neki húsz forint...

★

Egy ízben együtt mentünk el a szerkesztőségből, amikor megállította az utcán egy „kuncsaft". Hallottam, amint mentegetőzve mondja neki:

— Ne haragudjon, kedves barátom, nincs nálam pénz...

Amikor elindultunk, méltatlankodva szólt:

— Már háromszor adtam neki száz forintot és fogalmam sincs róla, hogy kicsoda. Ez nem mehet igy a végletekig, nem igaz?

— De mennyire igaz! Kihasználják a jó szivedet...

— Ennek mától kezdve vége... — mondta és a szeme elszántan csillogott. Néhány lépés után elgondolkozva megállt.

— Látod? — folytatta egészen megváltozott hangon — most el van rontva az egész estém. Folyton arra fogok gondolni, milyen nagy szüksége lehetett ennek a pénzre. Egész éjjel nem fogok aludni. Hát megér ennyit az a száz forint?

★

Ha tollat vett a kezébe, kemény volt és kérlelhetetlen. Még 1946-ban, a koaliciós időkben egyik éleshangú glosszájában leleplezett egy ügyészt. Az ügyből botrány lett, de ő nem hagyta abba a harcot, egymásután irta élesebbnél-élesebb cikkeit. „Addig nem hagyom abba — mondta — mig nem lesz eredménye..." Egy napon ajkán gúnyos mosollyal konstatálta:

— Ugye mondtam, hogy eredménye lesz a cikkeimnek? Addig támadtam, addig támadtam, mig kinevezték főügyésznek...

★

A szocialista humorról vitáztunk. Gábor Andor igy világitotta meg a kérdést:

— A napokban felkeresett a lakásomon egy volt dúsgazdag gyáros, akinek az üzemét államositották. Méltatlankodva panaszolta, hogy nem kap nyugdijat. A számra kellett tennem a kezem, hogy vissza tudjam fojtani a nevetést. Hallatlanul komikusnak találtam ezt az embert. Egy dúsgazdag gyáros, aki azt hiszi: azért csináljuk a szocializmust, hogy neki nyugdija legyen... Látjátok, gyerekek, ez az. Ha nem lennék marxista, bizony nem tudtam volna nevetni rajta...

★

Éveken át az volt a szokás, hogy naponta tartottunk munkaértekezleteket. Az egész szerkesztőség összegyűlt Gábor Andor szobájában és ott együttes erővel találtuk ki a vicceket. Ez persze nagy lármával, vitával, nevetéssel és főleg sok füsttel járt. Gábor Andor ezeket az összejöveteleket élvezte a legjobban, ilyenkor elemében volt. Kiapadhatatlan kiváncsisággal figyelt bennünket, közbedobott egy-egy ötletet és érdeklődve várta, mi alakul ki belőle. Ha valamelyikünk elfáradt és az értekezlet befejezését javasolta, Gábor Andor mindig tiltakozott. Egy ilyen alkalommal mondta el a következő kis történetet:

— Németországban egyszer részt vettem egy szociáldemokrata gyűlésen, amelyet a szónok igy nyitott meg: „Kezdjük el gyorsan elvtársak, hogy hamarabb végezhessünk." Ne legyetek ilyenek. Ezek olyan szociáldemokrata dolgok...

★

Amikor betegsége súlyosbodott, az orvosok szigorú diétát irtak elő. Főleg az fájt neki, hogy teljesen sótlan ételeket kellett ennie. Egyszer egyik munkatársunk eldicsekedett, hogy milyen remek gulyáslevest főzött a felesége. Gábor Andor csendesen, kicsit szomorúan megkérdezte:

— Só is volt benne?

★

Otthon igyekeztek étrendjét minél változatosabbá tenni. Néha, amikor egy ilyen új ételkreáció az asztalra került, Gábor Andor szó nélkül elfogyasztotta s utána igy szólt: „Ez érdekes volt." Ebből nyilvánvaló lett, hogy azt többé nem lehet főzni.

★

Nem láttam még embert, aki úgy szerette volna a virágokat, mint ő. Nyáron, ha otthon volt, többnyire a kertjében tartózkodott és büszkén gyönyörködött a virágaiban. Már hajnalban felkelt és megszámolta a virágokat. A reggelinél aztán örömmel jelentette: Ötszáznegyven estike nyilt az éjjel... Amikor megtudta, hogy én is hozzájutottam egy kis kerthez, alig érezhető nyugtalansággal hallgatta beszámolóimat. Egyszer egy kosárka cseresznyét vittem be a szerkesztőségbe saját termésemből. Gábor Andor gyönyörködött a szép gyümölcsben, aztán gyorsan a saját almáiról kezdett beszélni. Néhány nap múlva, egy vasárnap, autó állt meg a kertecském előtt és Gábor Andor szállt ki belőle. A szakértő szemével apróra végignézte a kertet és alaposan összeszidott. A fű nyiratlan volt, a szilvafákon hernyókat talált, a virágos kert tele volt gyommal. Mielőtt elment, átnyújtott egy csodálatosan szép vörös rózsát a feleségemnek. „Ez az én kertemben termett" — mondta. Leforrázva néztem, amint elégedetten visszabújt az autóba.

★

Éppen ott volt a frissen készült lap az asztalán, amikor egyik külső munkatársunk lépett be a szobájába és szemrehányóan mondta:

— Gábor elvtárs, megint nem közölték az írásomat...

Gábor Andor felemelte a lapot és szétnyitotta:

— Hová tettük volna édes fiam? Nézze meg, az egész lap tele van...

★

Amikor egyszer csehszlovákiai útjáról visszatért, mindenkinek hozott valami apró ajándékot. Nekem átnyújtott egy csodaszép vastag ceruzát, amilyenre már régen vágytam. Majd igy szólt:

— Ez Egon Erwin Kisch ceruzája volt. Egész Csehszlovákiában nem találtam olyan ceruzát, amilyet te szerettél volna. Meglátogattam Kisch özvegyét és ezt ő küldi neked...

Néhány hét múlva beadtam egy kéziratot Gábor Andornak, amely nem nagyon nyerte meg a tetszését. A végére ezt irta:

„Ezt nem E. E. Kisch ceruzájával irhattad!"

★

Sokszor, amikor ágybanfekvő beteg volt, kimentünk a lakására és ott tartottuk a szerkesztőségi értekezletet. Egy ilyen alkalommal tréfásan megjegyezte:

— Mi lesz, ha meghaltam? Kijöttök a siromhoz értekezletet tartani?

Nincs rá szükség Bandi bácsi. Te maradtál itt közöttünk...

Gádor Béla

TÁTI KRÓNIKA

Egy sokatigérő brigádvezető a táti Vörös Csillag téeszben

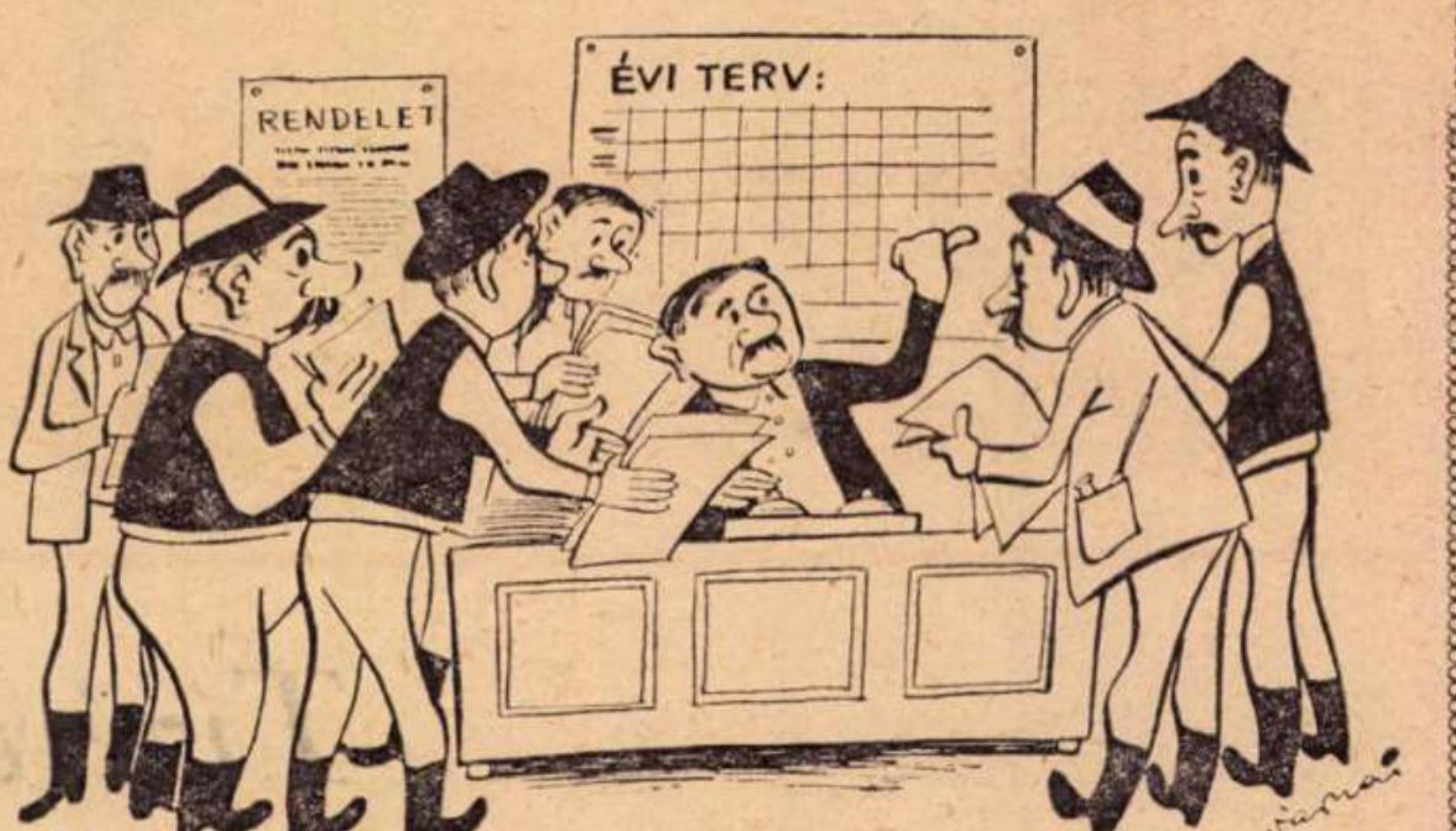

— Van itt egy csomó dolog, amit sürgősen el kell intézni, elnök elvtárs!

— Forduljanak Pallangihoz, ő majd megígéri...

A Tanácsnál megszünt a sógorság-komaság

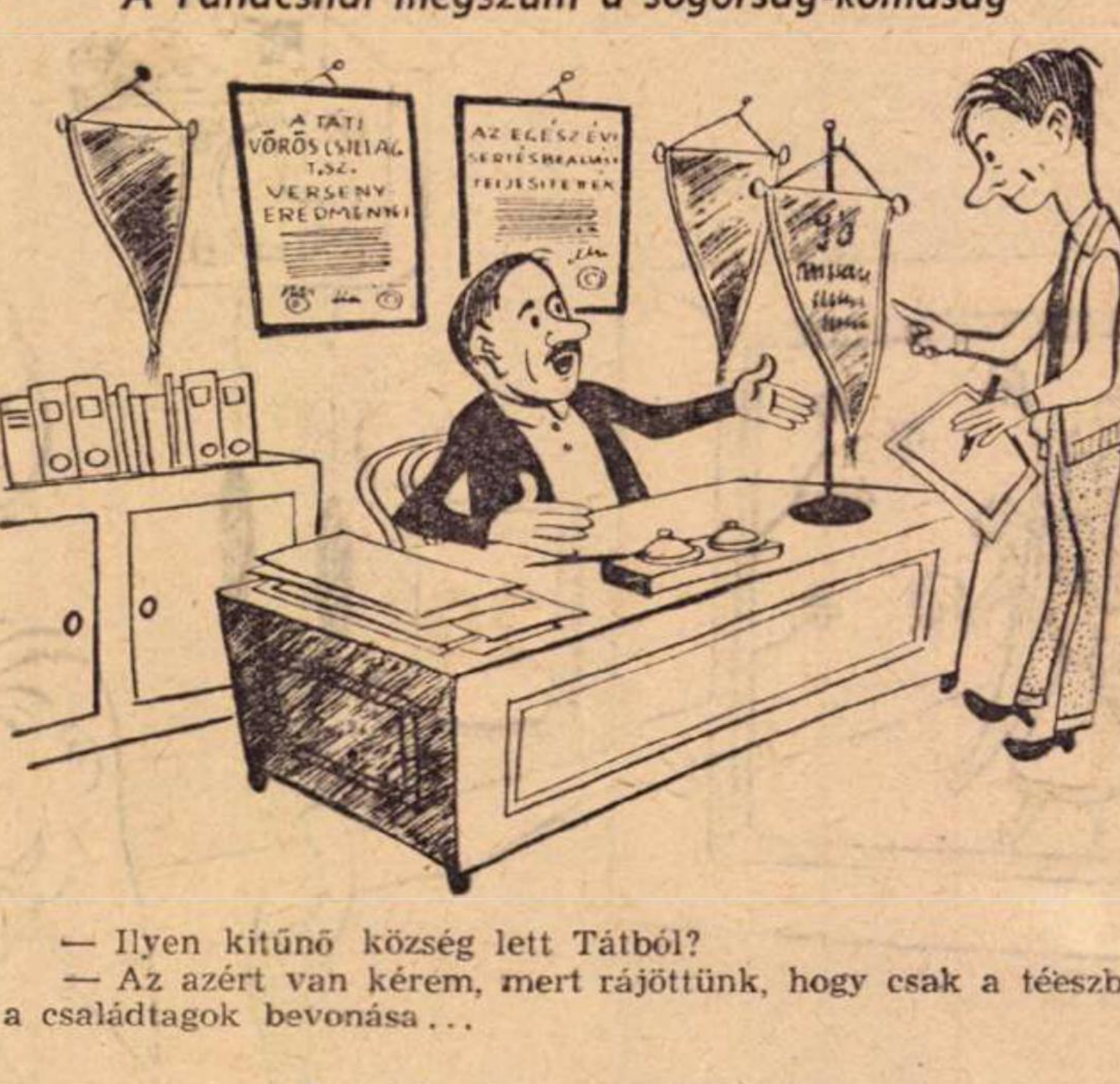
A TÁTI VÖRÖS CSILLAG T.SZ. VERSENY EREDMÉNYEI
AZ EGÉSZ ÉVI

— Ilyen kitűnő község lett Tátból?

— Az azért van kérem, mert rájöttünk, hogy csak a téeszben jó a családtagok bevonása...

Szóról szóra megtörtént

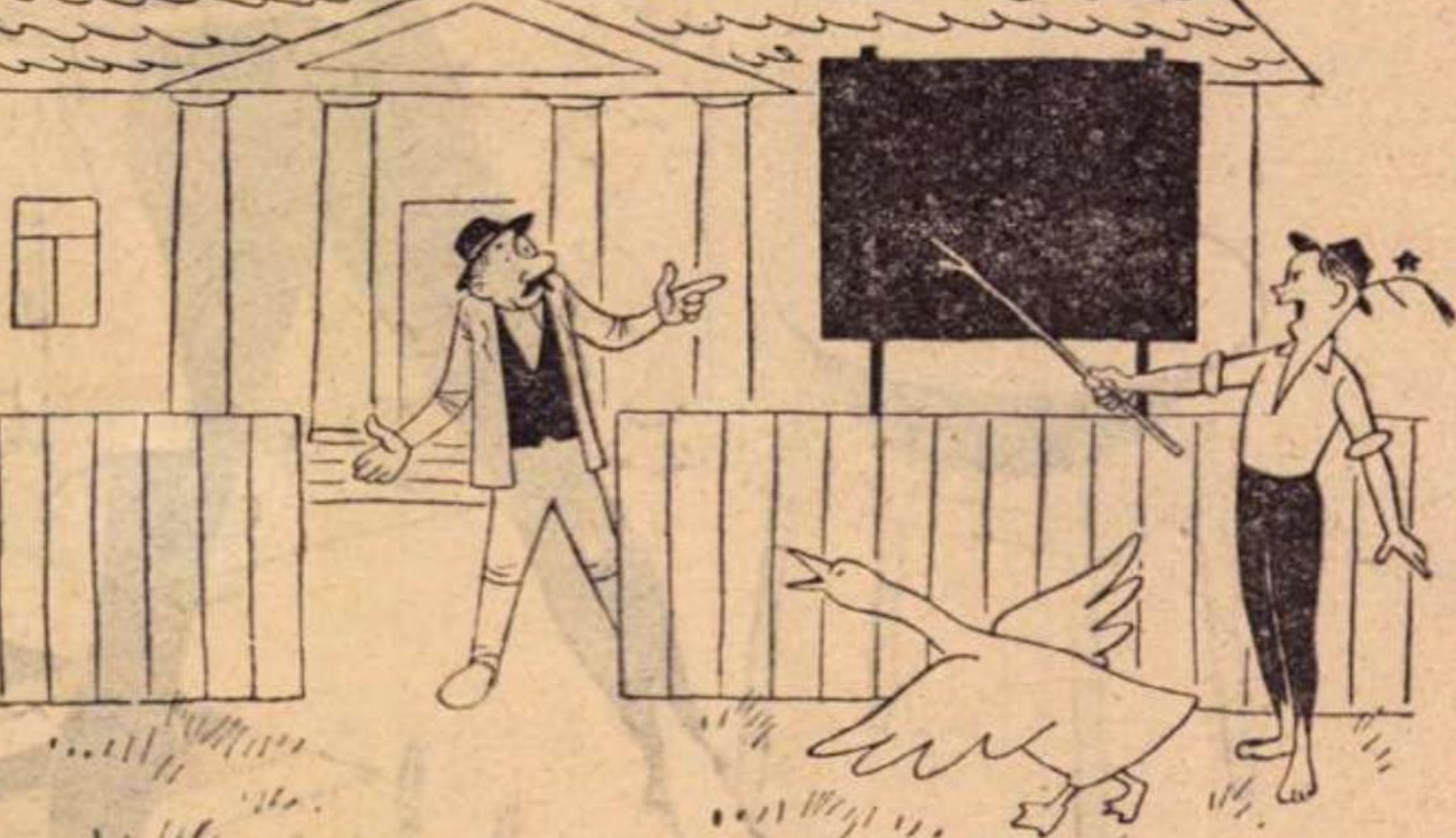

— Miért üres ez a tábla?

— Mert olyan kicsi, hogy nem fért rá minden, ezért nem írtunk rá semmit...

A fejlődés teteje

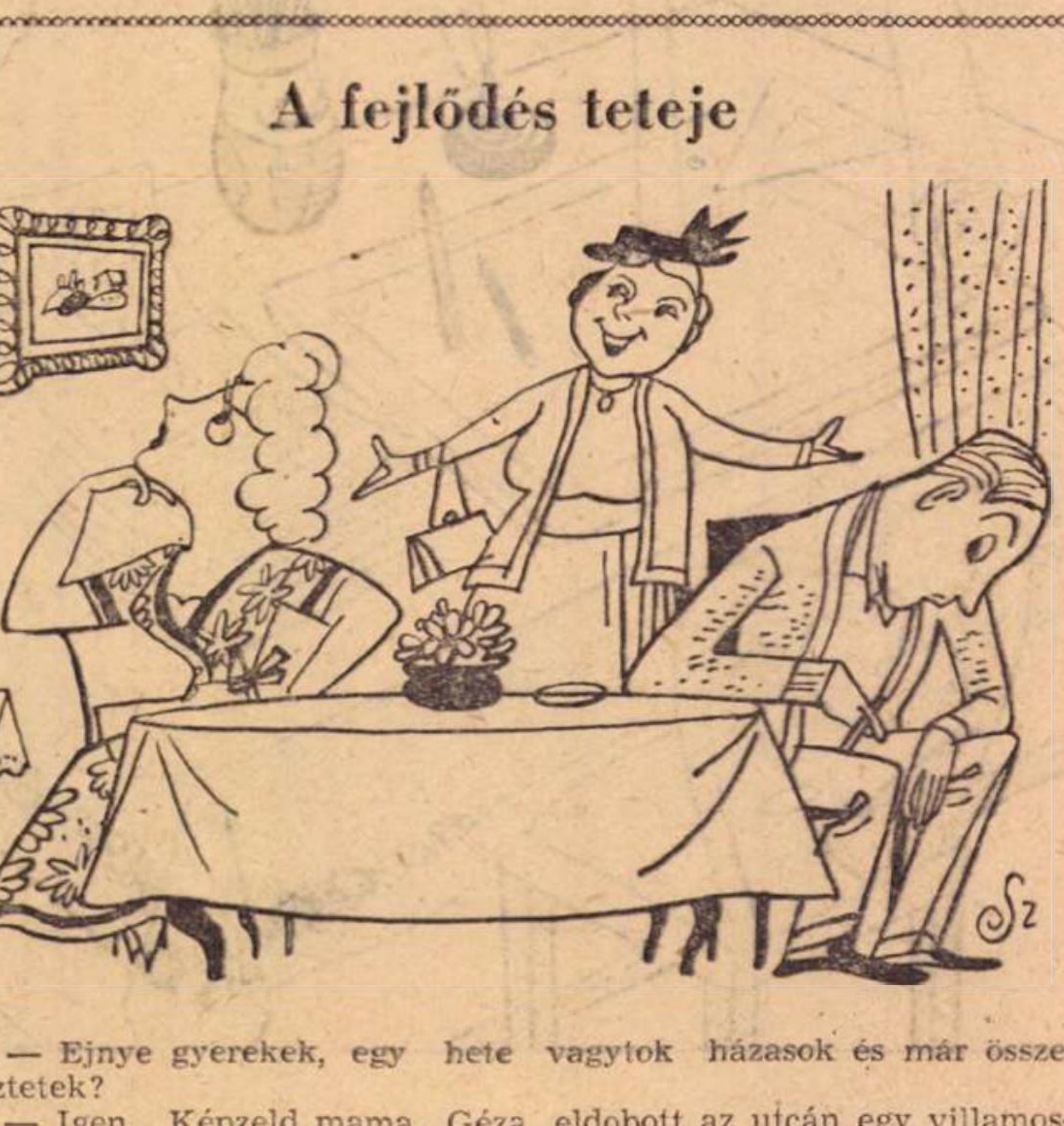

— Ejnye gyerekek, egy hete vagytok házasok és már összevesztetek?

— Igen. Képzeld mama, Géza eldobott az utcán egy villamosjegyet...

V. Massz és M. Cservinszkij:

Vers az „igen“-ről és a „nem“-ről

Egy furcsa embert ismerek:
nem mond „igen“-t, nem mond „nem“-et,
ezekbe még nem ütközött,
elsiklik a két szó között.
Kiejti néha, azt hiszem,
ha nem hallja meg senkisem.
Miközben elmond egy „nem“-et,
hangjában „igen“ is remeg.
Sajnos bizony vannak sokan,
kik választ várnak pontosan.
Emberünk ezt nem szereti,
ilyesmi szokatlan neki.
„Igen“-t feleljen? Hátha „nem“?
Mondjon „nem“-et? És ha „igen“?
S még rosszabb hogyha nem felel,
a tekintélye kopik el.
A probléma súlya alatt
idegesen le-föl szalad,
tűnődik, hogy feleljen-e?
Nem sokáig fő a feje,
megkér szépen egy kollegát,
hogy a választ — ő adja át...
Gyakran csodálkozom ezen,
kíváncsian megkérdezem:
„Tudod így élni életed?“
„Igen is, nem is!“ így hebeg.

Fordította: Csanádi Ákos

Spenótot eszik a lányom

Zöldül a természet a lakásunkban, spenótot eszik a lányom. Nagy esemény ez, egy kicsit talán történelmi is. Ez az a pillanat, amikor egy emberi lény megismerkedik azzal a valamivel, amit azután — egész életében utálni fog.

Egyelőre azonban szereti. Nem csoda. Eddigi menűje főként tejből, némi almapiréből és kevés sárgarépából állott, ami tekintettel arra, hogy már négy hónapos, elég egyhangú koszt.

A spenótról még nem tudja, hogy micsoda. A cuclisüveget már látásból ismeri, ha közelednek feléje e hegyes, gumisipkás fehérarcú üvegbohóccal, máris kitátja száját. Hol azért, hogy utat nyisson a tejnek, hol azért, hogy kiáltozva kiátkozza.

De ma... ma új korszak nyílt: spenótot eszik a lányom.

Egészen apró tányéron, valószínűtlenül kicsi kanállal kapja a spenótot. Nyaka körül szétnyított kendő. Feleségem a spenótos tányérkát egészen közel tartja hozzá, a spenóttal töltött kanál tíz centinél nagyobb távolságot nem tesz meg a levegőben.

És mégis... Hogy lehet az, hogy még csak most kezdték az étkezést, s íróasztalomon, az egyik kéziratpapír tetején kis zöld foltot fedezek fel. Spenót.

Odanézek a gyerekre...

Anyja ölében ül, szende arccal, szinte mozdulatlanul és madárfiókához hasonló tátott csőrrel várja az újabb és újabb kanalakat.

Eldobom a spenóttal megjelölt kéziratpapírt és a tollamért nyúlok. Az alján, a kupaknál kis zöld folt. Spenót.

Most már feszülten figyelek. Hogyan csinálja? Mint amikor a varietében a bűvész a semmiből nyulat, virágot, cigarettát varázsol elő. De a bűvésznél tudom, hogy kézügyesség. Egy négyhónapos gyereknek hogyan lehet kézügyes a keze?

Eszik. Ártatlan világoskék szemmel követi a kanál útját a tányértól a szájáig és vissza. Nem, nem ő, neki semmi köze az egészhez, ő eszik és kész... És a tintatartómon ott az új zöld folt. És a nadrágomon ott az újabb zöld folt. És az ágyon, falon, padlón, képeken, szekrényen, ruhán, ablaküvegen ott a legújabb zöld folt.

Hiába figyelek, fürkészek: nem tudok rájönni arra, hogyan tud egyetlen kis tányér spenóttal jól is lakni és zöld foltokkal is telepontozni az egész lakást.

Letörlöm a spenótnyomokat az íróasztalról és írni kezdek. Nem kutatok tovább, belenyugszom, hogy ez az első titok köztem és lányom között. Az évek során bizonyára lesz még több is. Minden esetre ahhoz képest, hogy csak négyhónapos, meglepően fejlett kislány.

Már titkai is vannak!

Vajda Albert

Mint borúlt égből a napsugár...

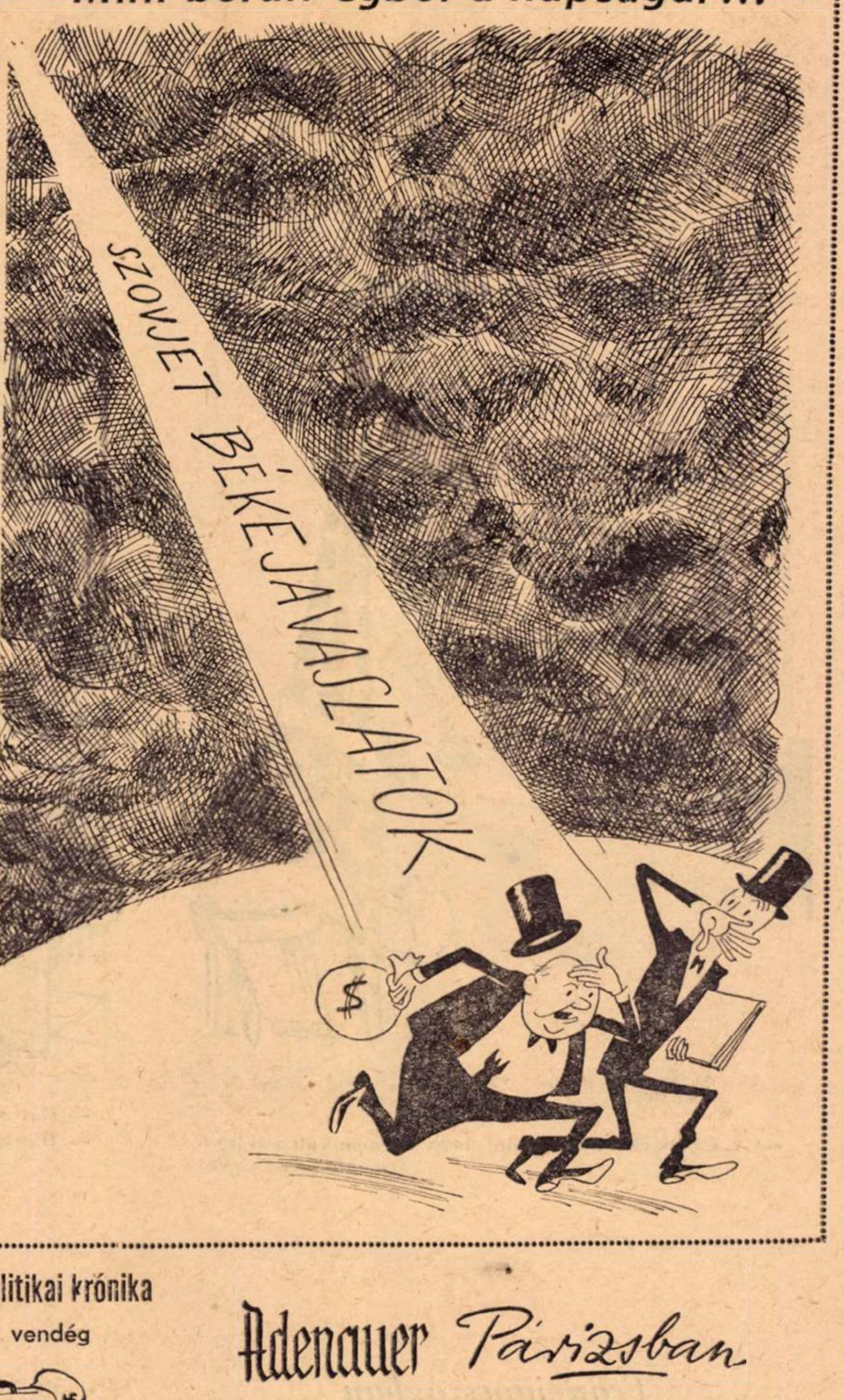

PEKINGI ANZIX

Lapunk művészeti szerkesztője, Toncz Tibor Kínában tartózkodik. Gazdag anyagot gyűjtött össze, amelyet hazatérte után közölni fogunk. Nemrégiben ezt a képeslapot küldte a Ludas Matyinak és kedves olvasóinak.

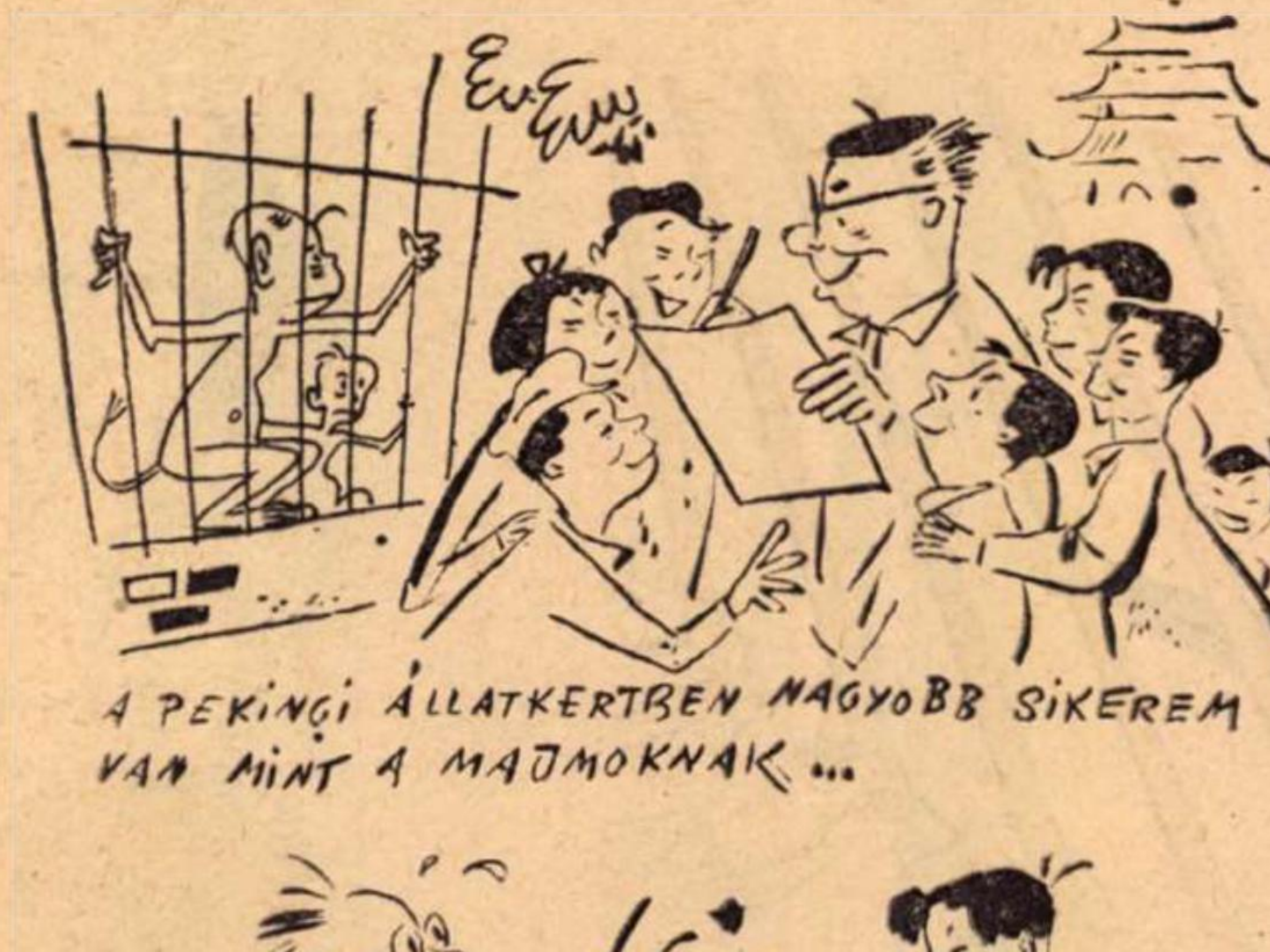

A PEKINGI ÁLLATKERTBEN NAGYOBB SIKEREM VAN MINT A MAJMOKNAK...

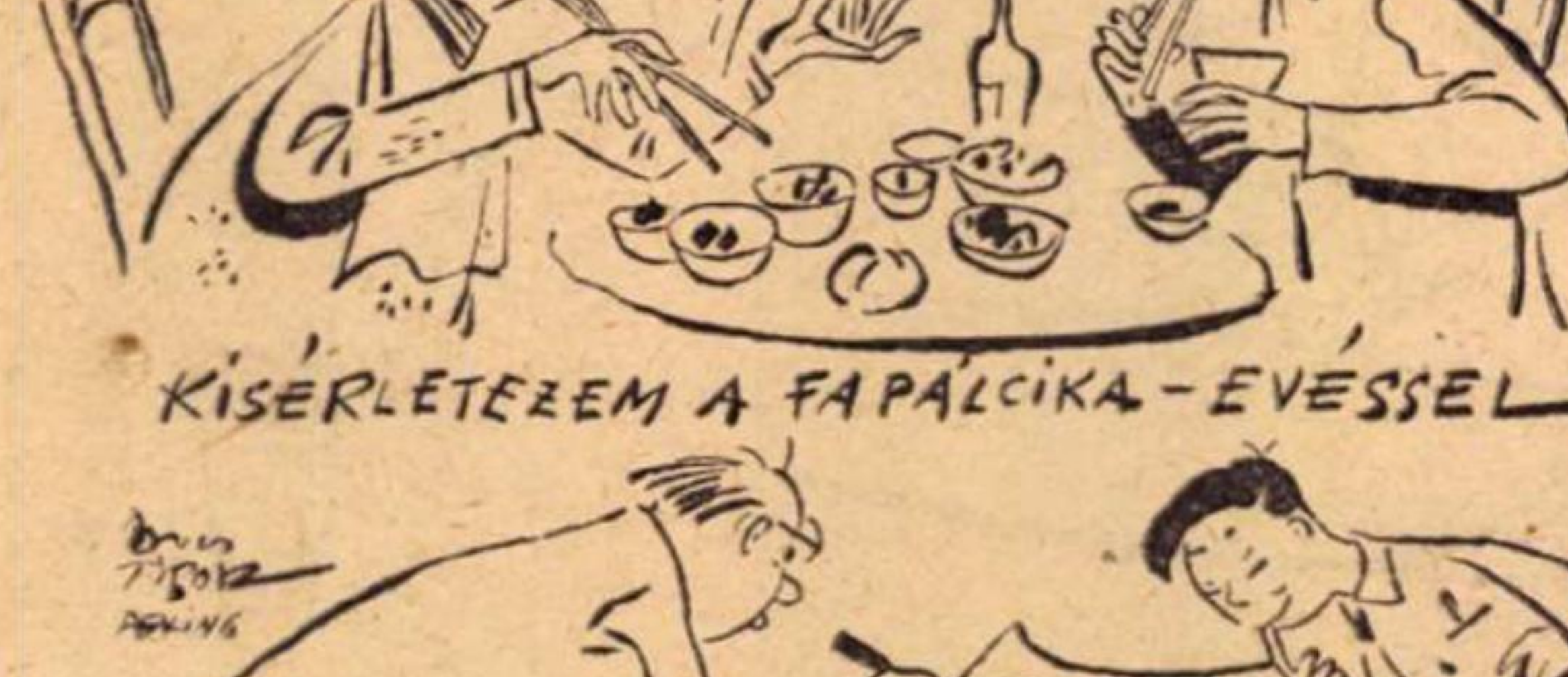

KISÉRLETEZEM A FAPÁLCIKA-EVÉSSEL!

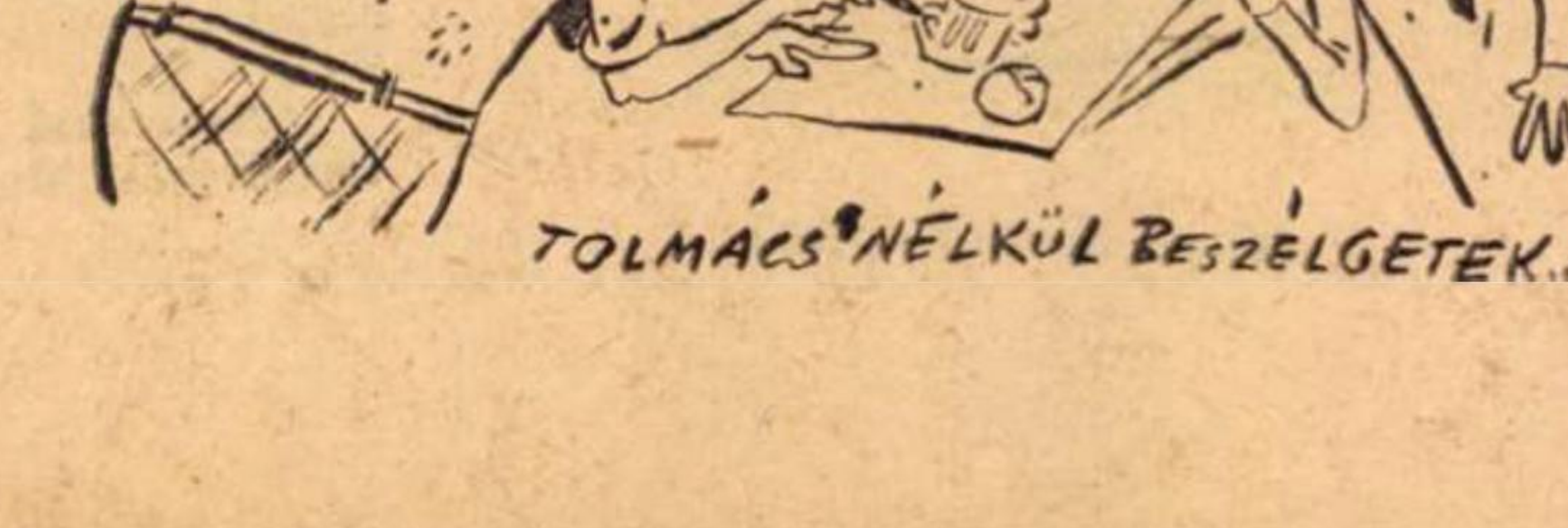

TOLMÁCS NÉLKÜL BESZÉLGETEK...

Rímes külpolitikai krónika

Párizsi vendég

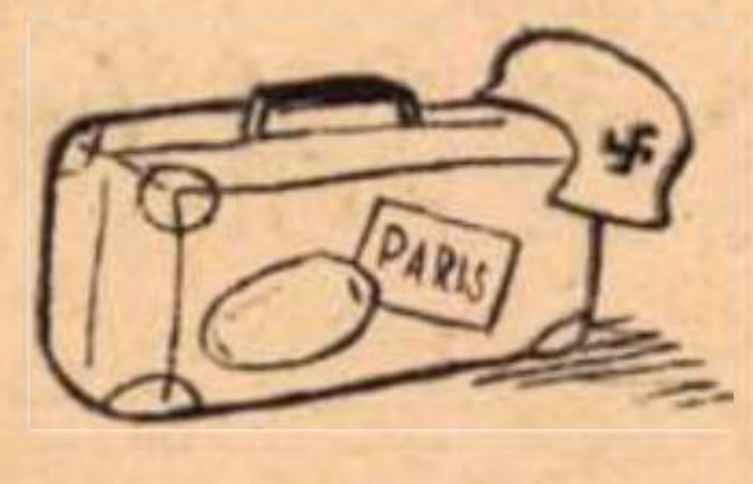

Mit elődje, Hitler kívánt,
Azt kívánta ő is hően,
Ő is elért Párizsig már,
Csak nem olyan feltűnően.

Mert vágyának fájó szívvel
Kénytelen volt határt vonni:
Egyelőre tankok nélkül
Tudott csupán beosonni.

Atom-hazafiak

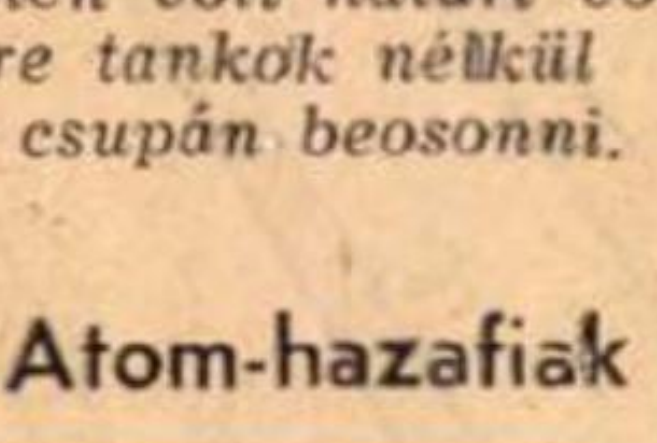

Atomlovag-nagytőkések
Kidüllesztett mellel mondják:
„Egyformán forrón szeretjük
Hazánknak minden atomját!"

Amerikai apa nyilatkozata

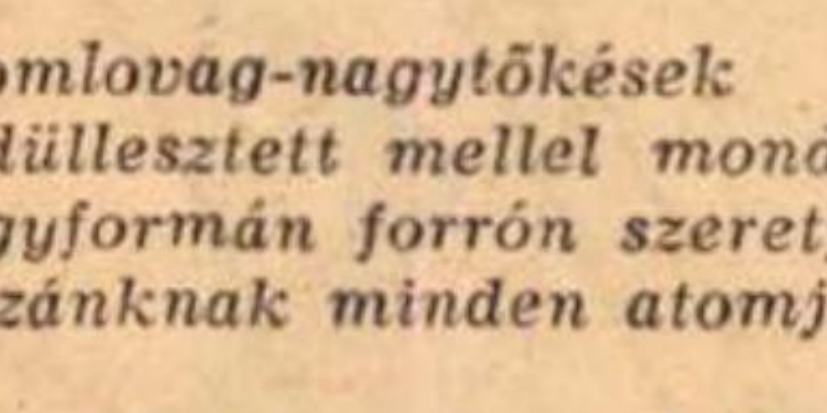

Két fiam van, kedves mister,
Egyikben nagyot csalódtam:
Szegény kis vidéki orvos
Lett Dick fiam Idahoban.

De John fiam szépen keres,
Nem csalódtam e gyerekben:
Nyugdíjképes hamistanú
Lett a boszorkányperekben.

Adenauer Párizsban

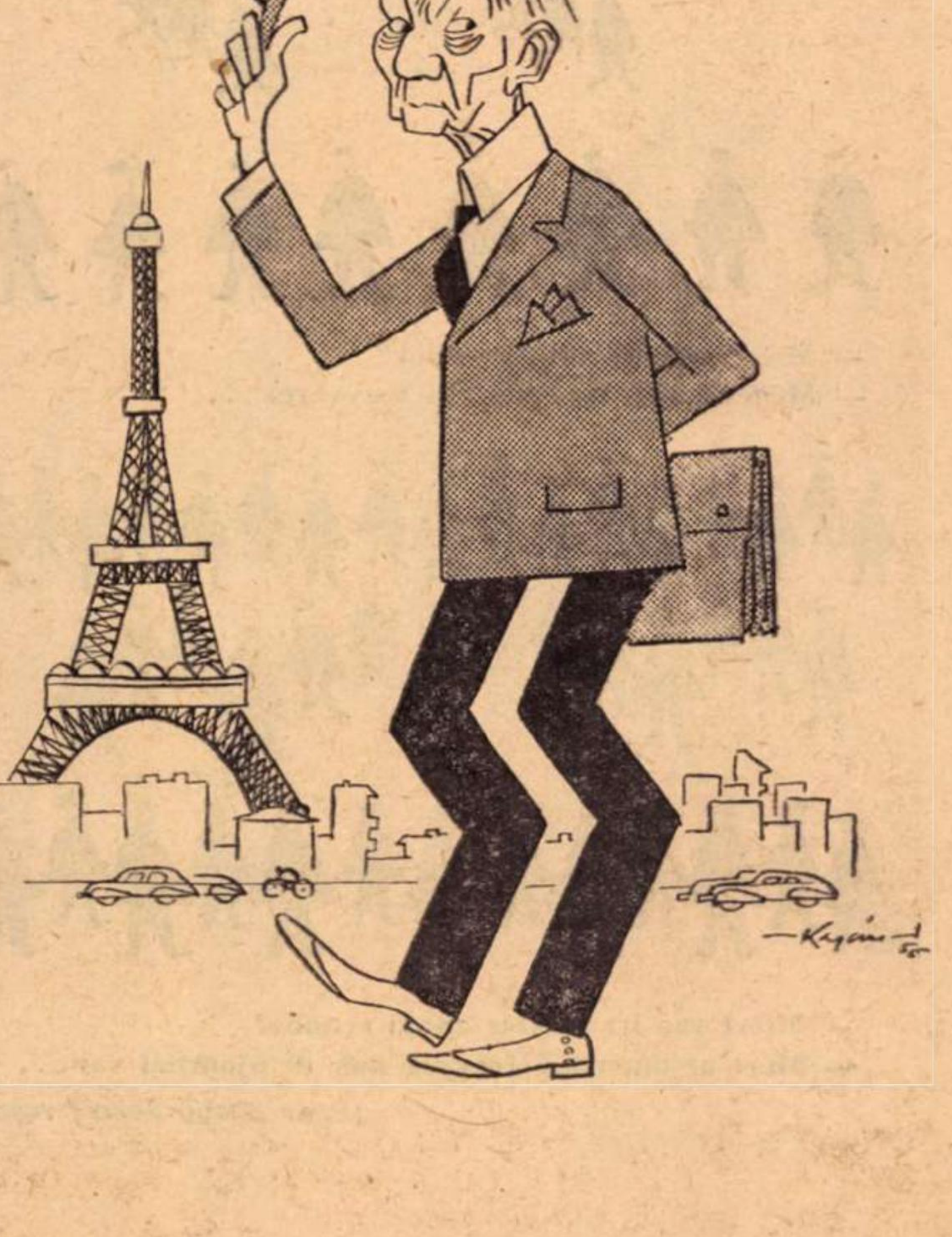

Tíz esztendő karikatúrákban

1945

Igazolási eljárás

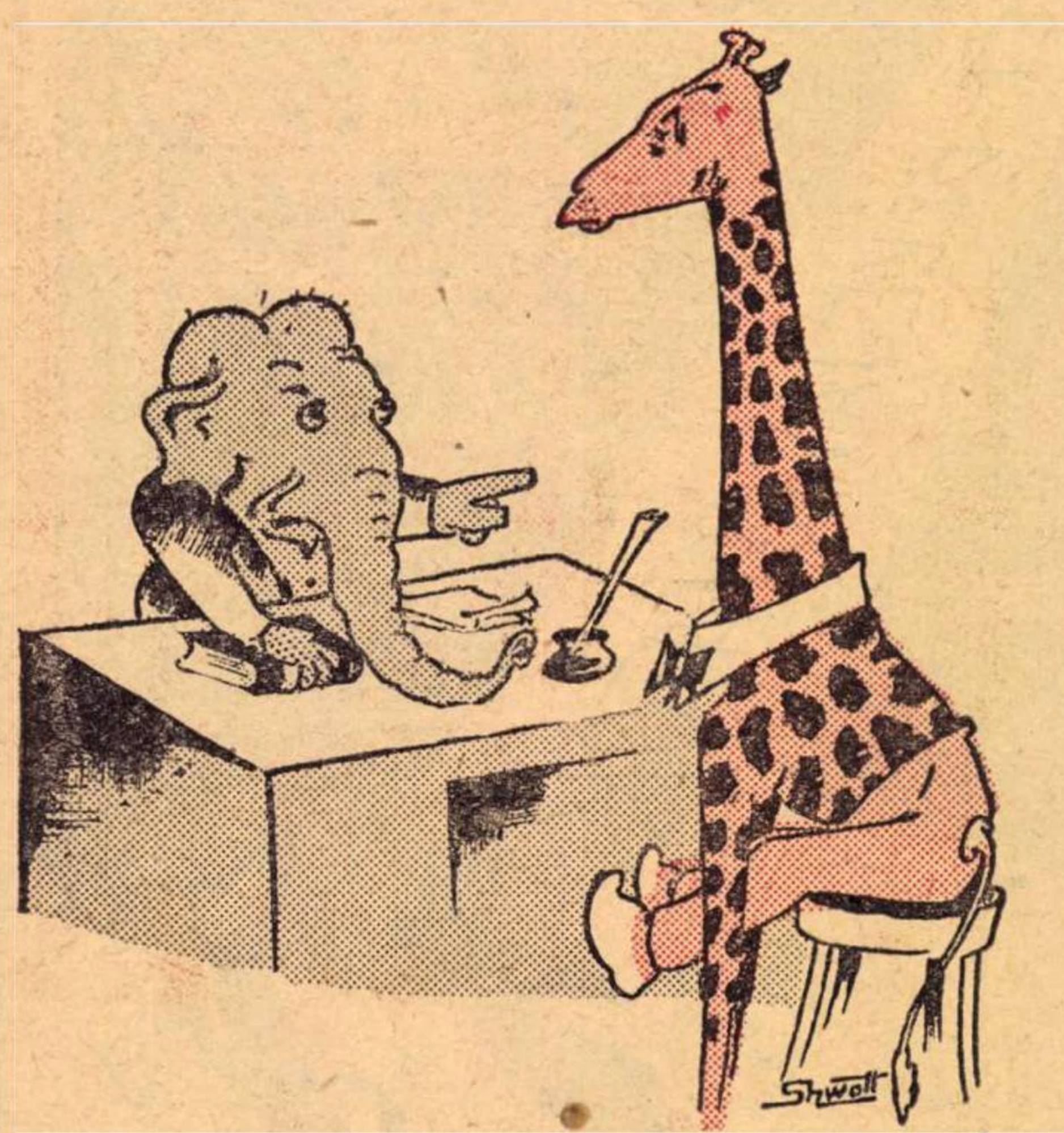

— ... és mivel tudja igazolni, hogy ön nem volt zsiráf?
(Schwott Lajos rajza)

1946

Infláció van!

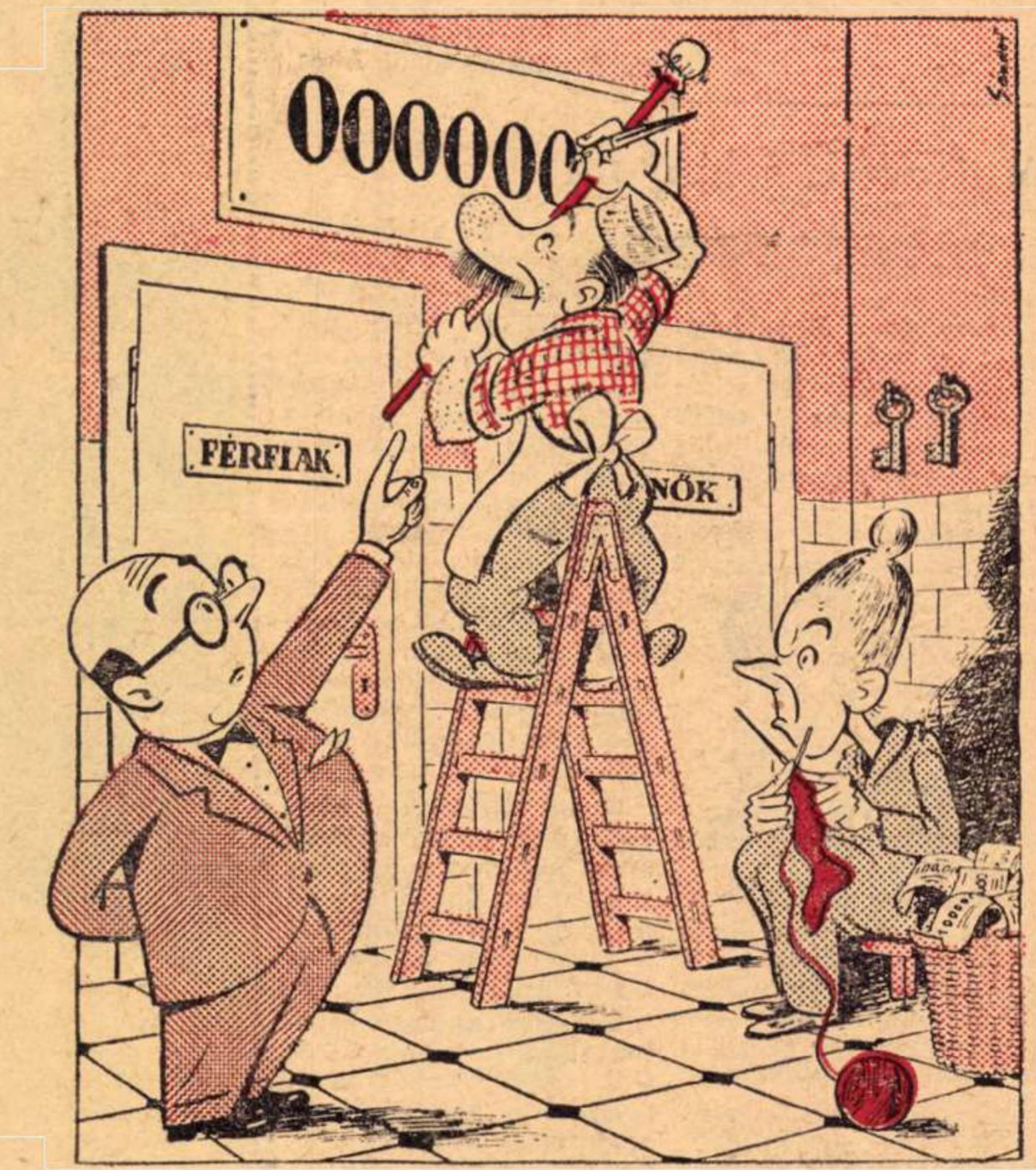
000000
FÉRFIAK
NŐK

— Hát ez itt mit csinál?
— Hja kérem, mi is haladunk a korral!
(Sándor Károly rajza)

1947

A legfrissebb rémhir

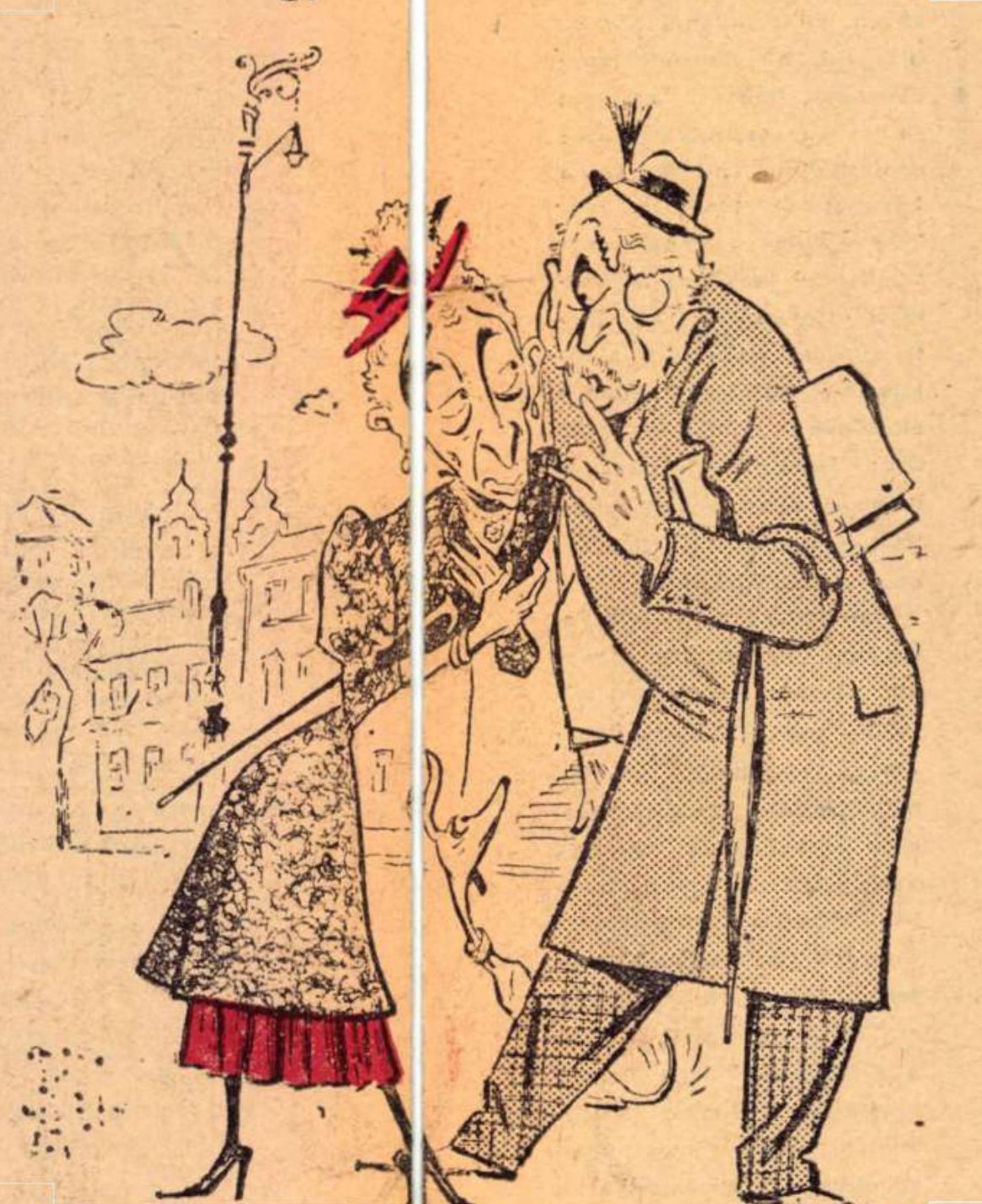

— Igaz? — Igaz! — Micsoda? — Azt még nem tudom ...
(Pályi Jenő rajza)

1948

Ünnepi áhitat

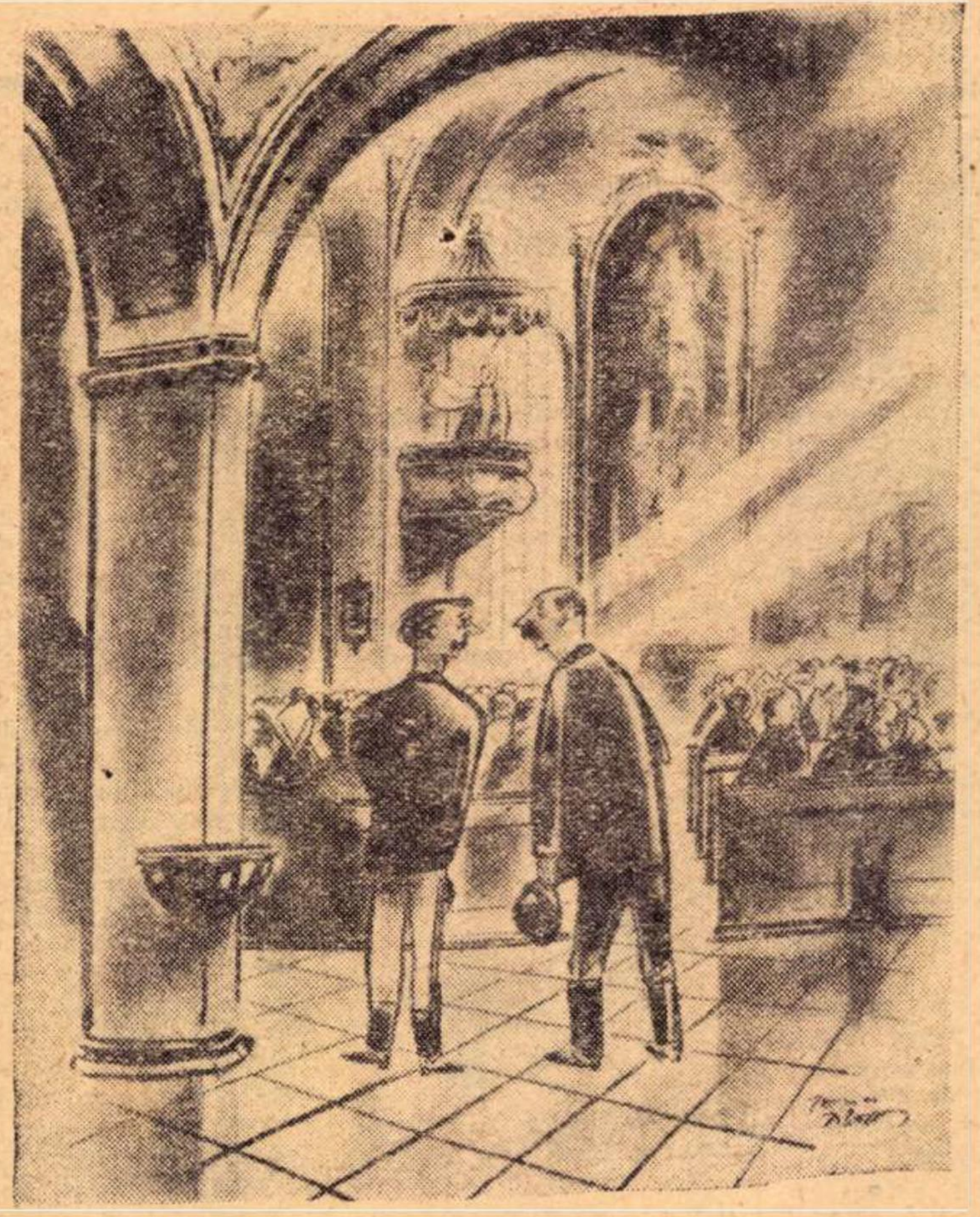

— Elkéstem?
— Nem, még csak a belpolitikai helyzetnél tart ...
(Toncz Tibor rajza)

1949

Gyermeküdülők a főúri kastélyokban

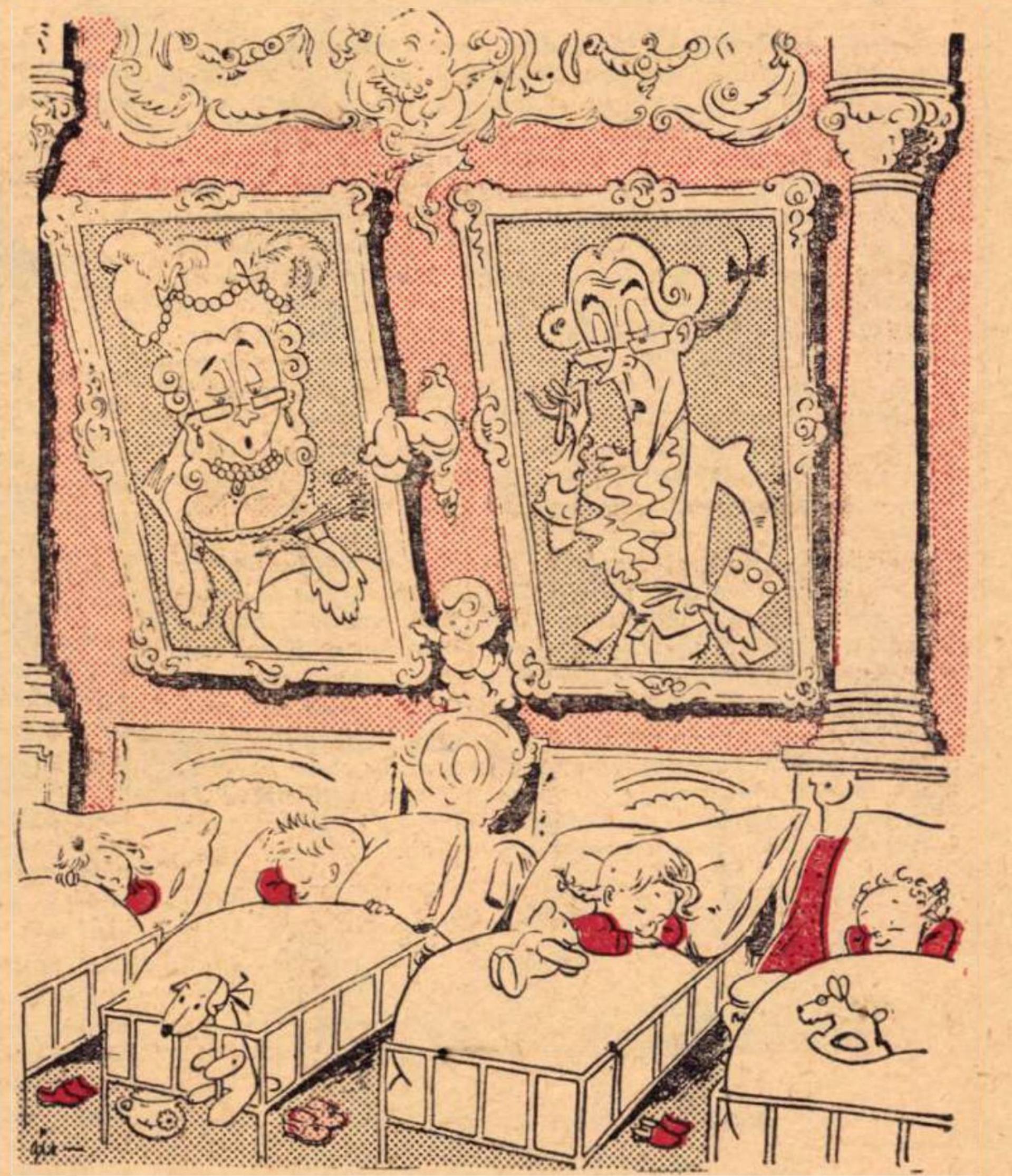

.. grófnő: Megpukkadok, Olivér, annyi itt a prolivér ...
(Szegő Gizi rajza)

1950

Franciaországban

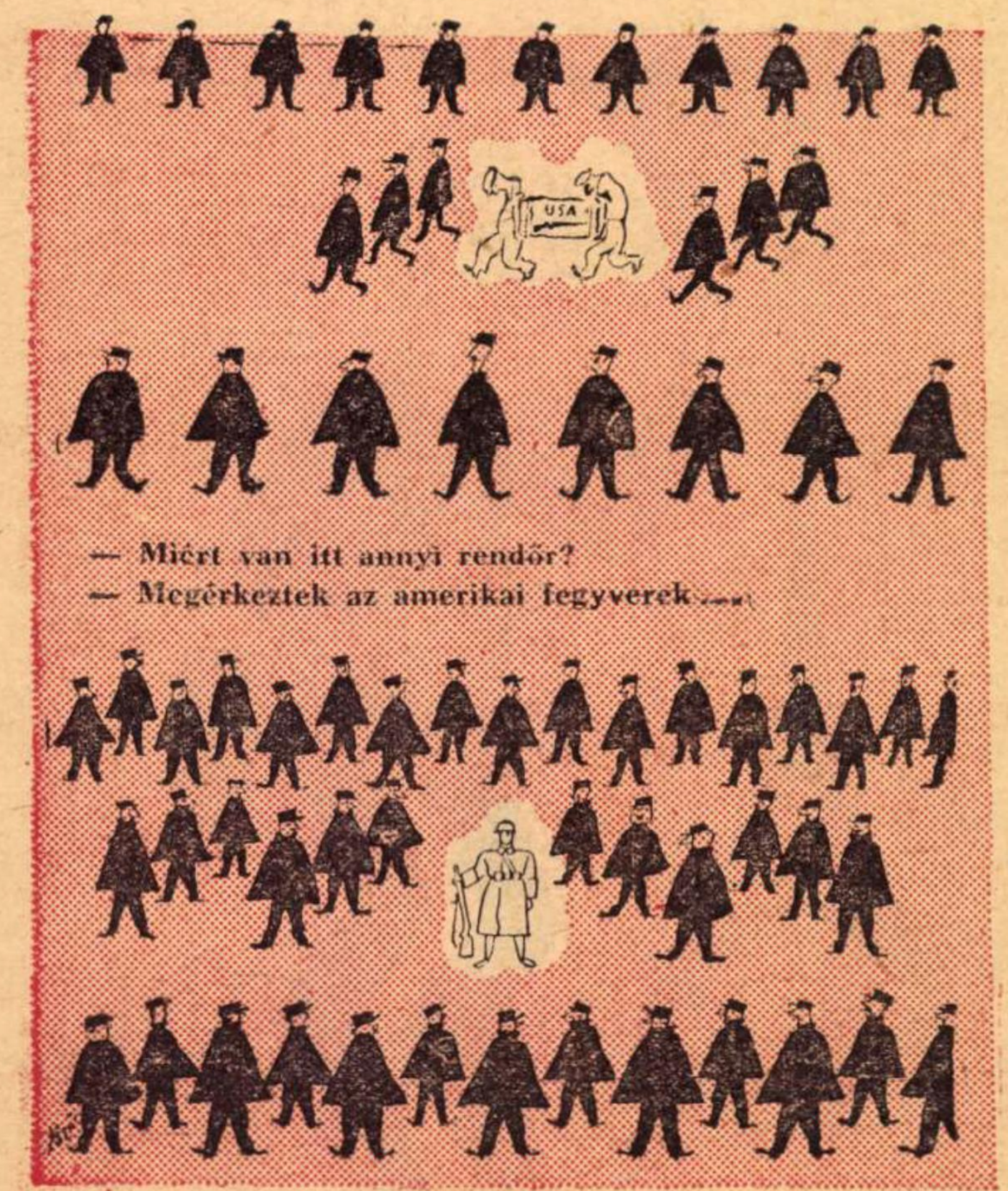
USA
— Miért van itt annyi rendőr?
— Megérkeztek az amerikai fegyverek ...

— Miért van itt kétszer annyi rendőr?
— Mert az amerikai fegyver már az ujoncnál van ...
(Szür Szabó József rajza)

1951

A békeivek aláírása

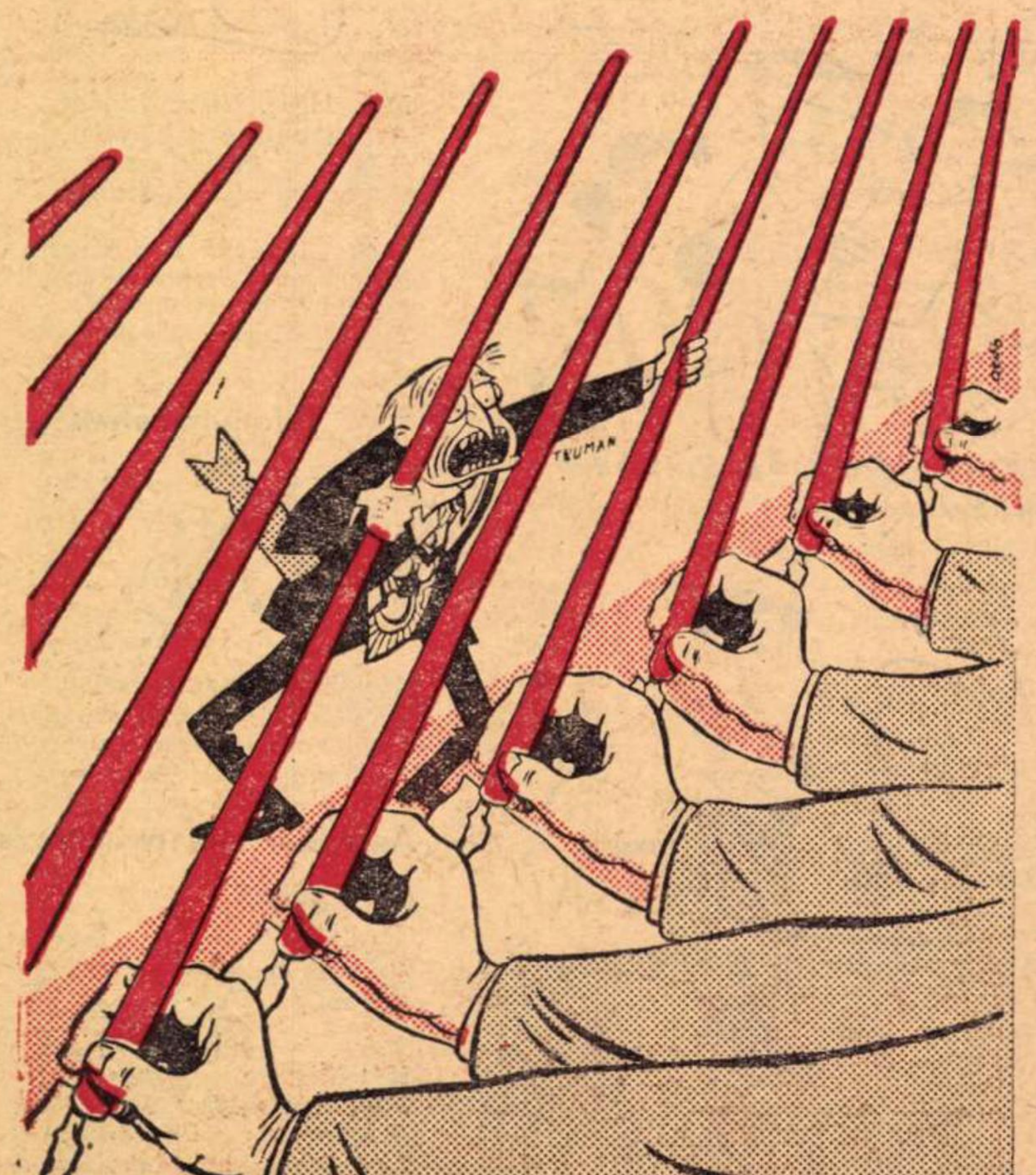

(Gerő Sándor rajza)

1952

Helsinkiben

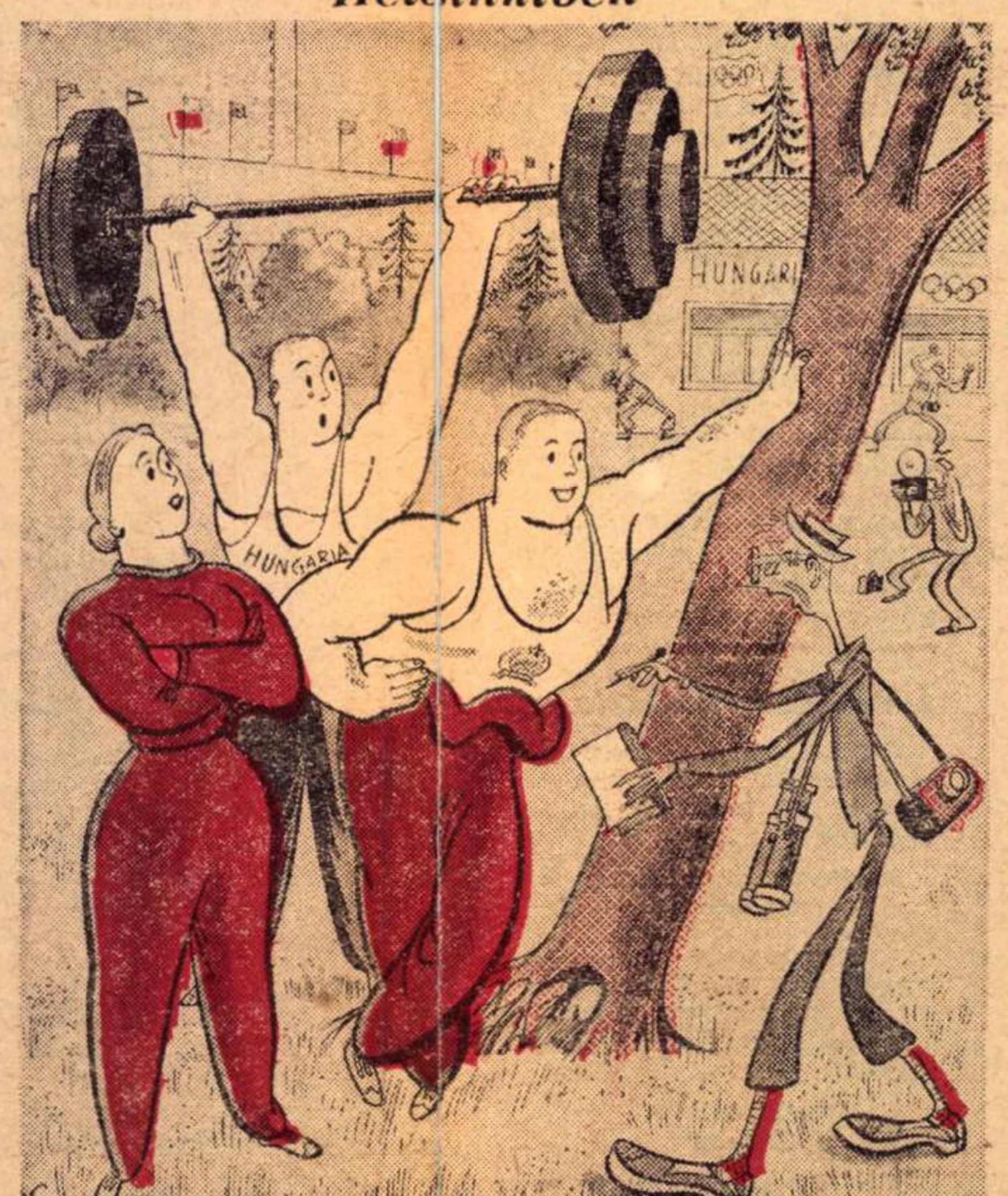
HUNGARI
HUNGARIA

Amerikai újságíró: És mondják csak ... Igaz, hogy magukat otthon Magyarországon koplaltatják?
(Szür Szabó József rajza)

1953

Bizonyos urak figyelmébe!

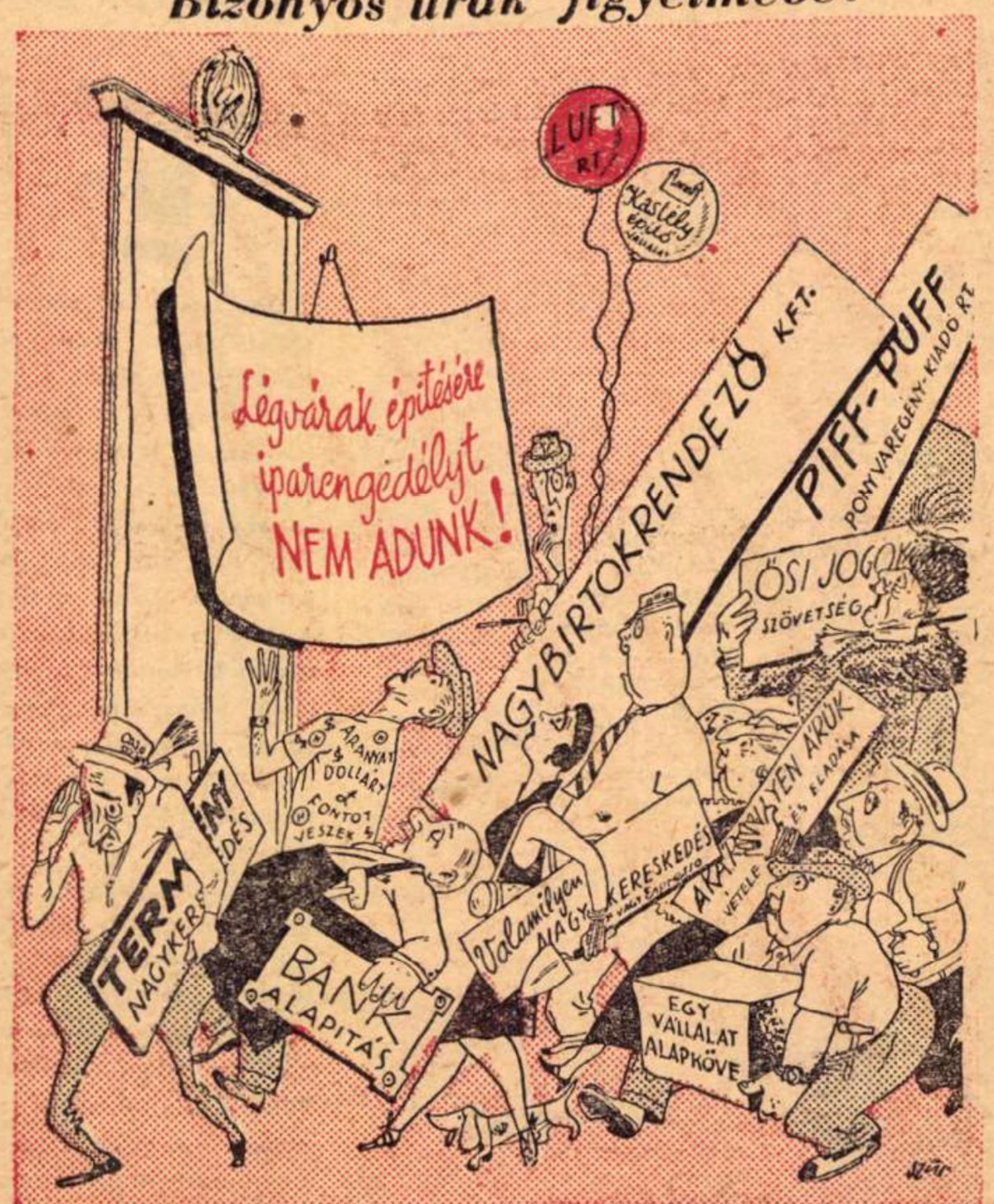
LUFT RT.
Kastély építő vállalat
Légvárak építésére iparengedélyt NEM ADUNK!
NAGYBIRTOKRENDEZŐ KFT.
PIFF-PUFF PONYVAREGÉNY-KIADÓ RT.
ŐSI JOGOK SZÖVETSÉG
ARANYAT DOLLÁRT FONTOT VESZEK
TERM NAGYKERESKEDÉS
BANK ALAPITÁS
Valamilyen NAGYKERESKEDÉS
AKÁRMILYEN ÁRUK VÉTELE ÉS ELADÁSA
EGY VÁLLALAT ALAPKÖVE

(Szür Szabó József rajza)

1954

Tavasz a termelőszövetkezetben

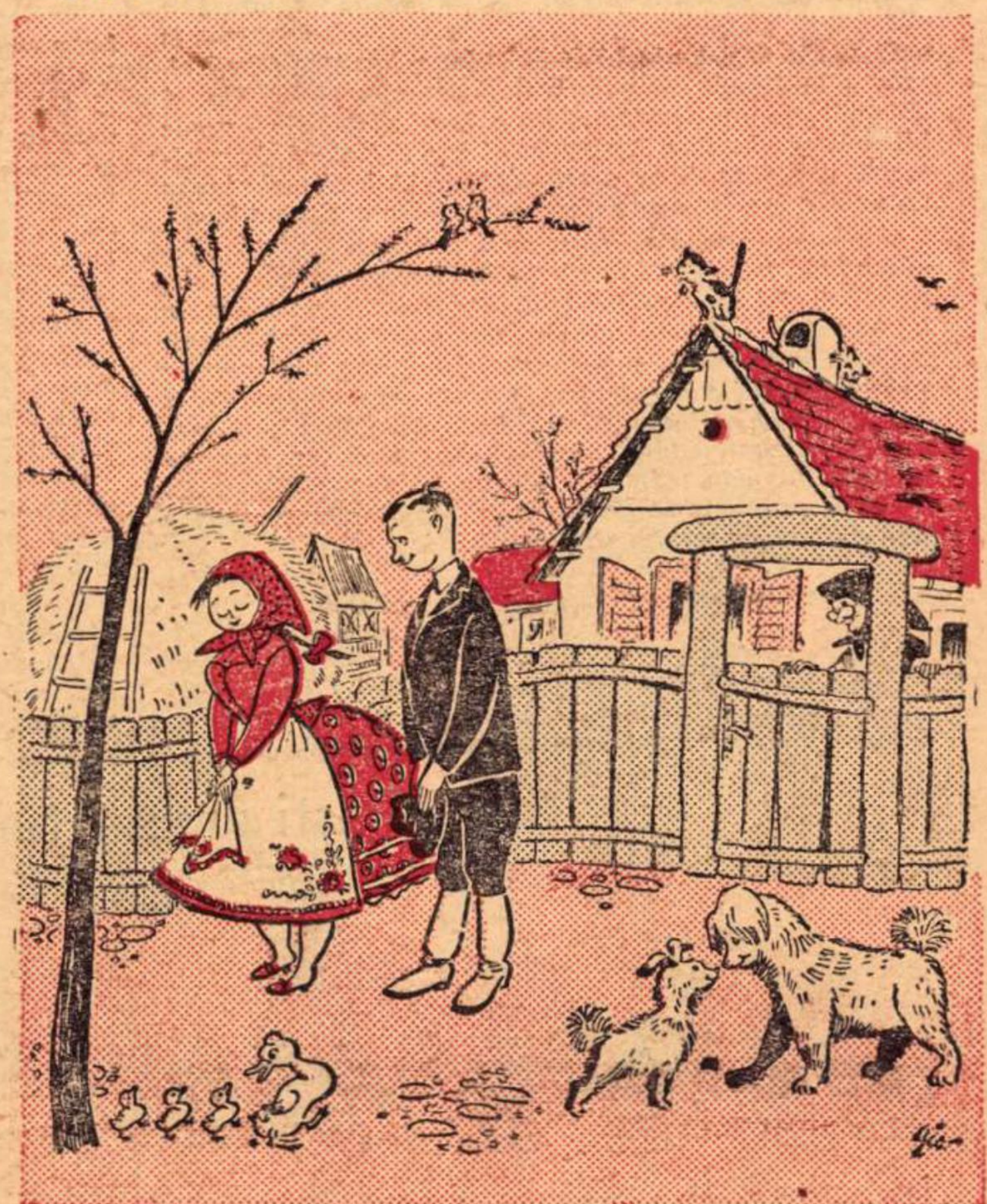

— Te Julcsa, nem kapcsolódnál be az én kis háztáji gazdaságomba?
(Szegő Gizi rajza)

LE a bürokráciával!

Kis esetek – nagy bosszúságok

Albertirsai szomszédság

Rossz szomszédság, török átok — írta Arany János „A fülemüle” című versében. De vajon mit szólt volna a versbeli Péter és Pál, ha olyan szomszédjuk lett volna, mint Búzás Mihálynak Albertirsán, a Pesti út 11. szám alatt? Búzásnak ugyanis az albertirsai Földművesszövetkezet „jóvoltából” — száz mázsa romlott vöröshagyma volt a szomszédja. Száz mázsa romlott vöröshagyma a házban a legnáthásabb embernek is pokollá tudja tenni az életét. Búzás Mihály közölte ebbeli véleményét az albertirsai Földművesszövetkezettel, amely a lakása melletti, előbb kocsmának, majd lakásnak használt helyiségbe a száz mázsa vöröshagymát társbérlőként beutalta. Búzás Mihály jóideig tiltakozott, bár ez is relatív. Ő ezt a jó időt egyáltalán nem találta jónak, mert a vöröshagyma állandóan ontotta a szagot. Végül is siker koronázta Búzás Mihály fáradozását. Amit a száz mázsa vöröshagymából a romlás és az idő vasfoga meghagyott, azt elszállították. Búzás Mihály fellélegzett — ezúttal már az orrán keresztül. Öröme azonban nem tartott sokáig. Két hónap múlva fejeskáposztát hordtak oda savanyítani. Nem állítjuk, hogy a lakó visszasírta a vöröshagymát; de amikor februárban a megsavanyodott káposztát elvitték, és az összes mosatlan edényeket, valamint azok átható szagát otthagyták, nyilván gondolkozni kezdett, hogy nem kellett volna-e mégis a vöröshagymánál maradni. Közben az épület lassan tönkremegy, mert soha sincs szellőztetve és megeszi a penész. A ház lakói szerint Albertirsán mindenütt jó, de a legrosszabb otthon.

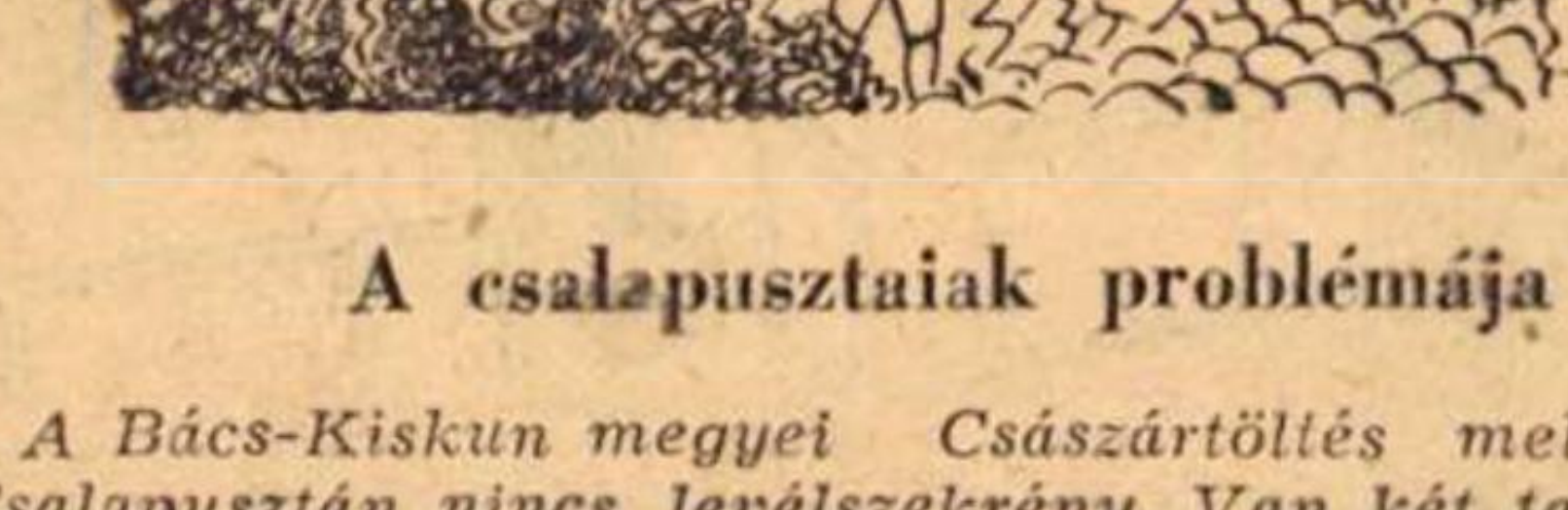

A csalapusztaiak problémája

A Bács-Kiskun megyei Császártöltés mellett lévő Csalapusztán nincs levélszekrény. Van két termelőszövetkezeti csoport, van erdőgazdaság, szövetkezeti bolt, iskola, még postai kézbesítő is van, csak levélszekrény nincs. Ha egy csalapusztai lakos levelet akar feladni, a levéllel be kell gyalogolnia Császártöltésre, amely Csalapusztától nyolc kilométernyire van. Ez oda-vissza tizenhat kilométer és legalább négyórás munkakiesés. Ebből kifolyólag mindenféle bonyodalmak adódnak. Ha a csalapusztai ember a tőle húsz kilométernyire lakó barátjának ír levelet, természetesen begyalogol Császártöltésre, elzarándokol a levélszekrényhez; ilyenformán megtakarít tizenkét kilométert oda és tizenkét kilométert vissza. Az is természetes, hogy ha a levél címzettje hat kilométernyire lakik tőle, inkább elviszi neki személyesen a levelet, ilyenformán megtakarít oda-vissza négy kilométert, a bélyegköltségről nem is szólva. Ha mondanivalóját élőszóban közli az illetővel, még a levélpapír és a boríték árát is megtakarítja. A bonyodalom ott kezdődik, ha a levél címzettje nyolc kilométerre lakik a csalapusztai levélírótól. Akkor felmerül a kérdés, hogy a császártöltési levélszekrénybe dobja-e a levelet, vagy vigye egyenesen a címzetthez.

A posta azonban mindezt nem méltányolja. A csalapusztaiak kérték a császártöltési postahivatalt, hogy szereljen fel levélgyűjtőládát Csalapusztán. Amikor a kézbesítő — akinek mindig van valami kézbesítenivalója Csalapusztán — kihozza a leveleket, ugyanakkor ki is üríthetné a postaládát. A posta nem teljesítette a kérést, azzal az indokolással, hogy kültelken nem szerelnek fel postaládát. Ennek ellene mond az, hogy a környék tanyáin már több levélszekrényt felszereltek. Nyilván azonban nagyon halkan mond ellene, mert a császártöltési postahivatal nem hallja.

(gergely)

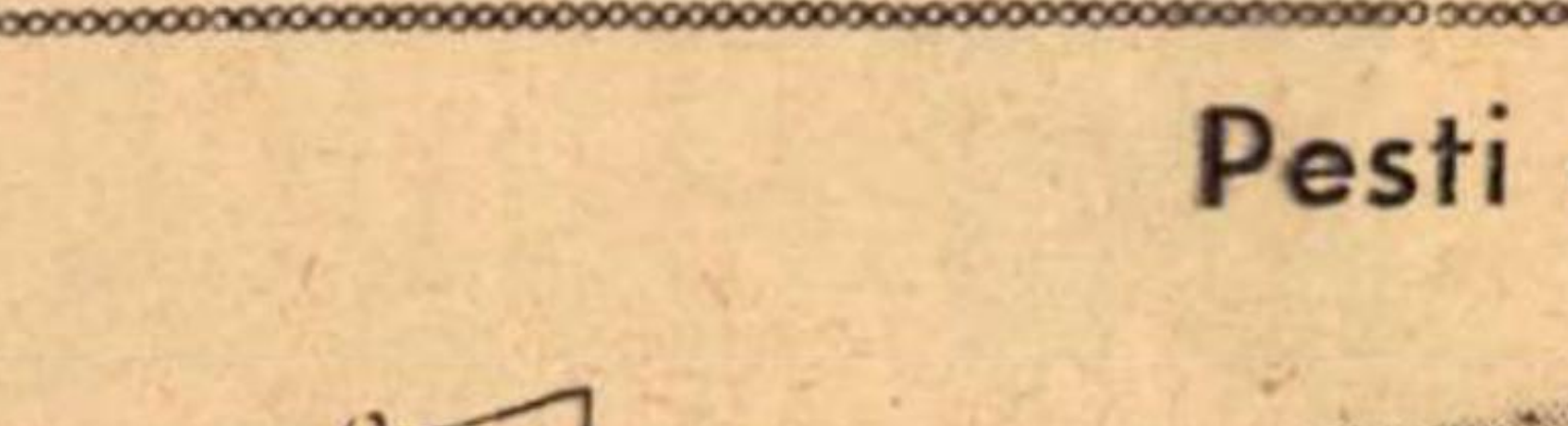

A XX. kerületi Tanács címére!

Mindennek van határa! Csak a XX. kerületi Alsóhatár utcai porfelhőnek nincs. Az egyre nagyobb, egyre jobban veszélyezteti egészségünket. Az utca ugyanis annyira elhanyagolt állapotban van, hogy még szellőztetni sem lehet a lakásokat, mert ha kinyitjuk az ablakot, percek alatt szürke minden a portól. A közlekedési lehetőségek annyira rosszak, hogy még a locsolóautó sem merészkedik ide azzal az indokolással, hogy az autót

kímélni kell. A fogatoskocsik csak nagynehezen és porviharfelhők közepette tudnak bejutni az utcában lévő nagyforgalmú TÜKER-telepre.

Néhány évvel ezelőtt a tanács rendbehozta az utca egy részét, de beállt a tél és az utca többi részét azóta sem csinálták meg. Egy ízben kéréssel fordultunk a tanács útépítési osztályához. Kijöttek a helyszínre és megállapították, hogy panaszunk jogos, majd megígérték, hogy két héten belül sor kerül a javításra. Ennek idestova három éve!

A TÜKER-telep dolgozói felajánlották, hogy társadalmi munkával kikövezik az útszakaszt, és mi lakók is készségesen segítenénk, csak építőanyagot adjon hozzá a tanács. Sürgős intézkedést várunk, mert ígéretekből már tartalékunk is van.

Nyirő Józsefné,
az Autó- és Traktoralkatrész Gyár dolgozója

Mikor született JÓZSEF ATTILA?

Az ország úgy tudja, hogy 1905 április 11-én. Ha valaki felkeresi a költő Gát utcai szülőházát, meglepetve tapasztalhatja: az emléktábla három nappal fiatalabbnak tartja őt és április 14-ét jelöli meg születésnapjának.

Sajnálatos tévedés — mondhatnánk. Az egész ügyben azonban az az érdekes, hogy hét évvel ezelőtt, 1948-ban a „Csillag” című folyóirat egyik cikkírója már szóvátette ezt a tévedést. Az illetékesek azóta is szó nélkül hagyták.

A jubileumi év ünnepi koszorúi mellett illendő volna most már az egyetlen szám átvételét elvégezni.

Aminek nem szabadna lennie

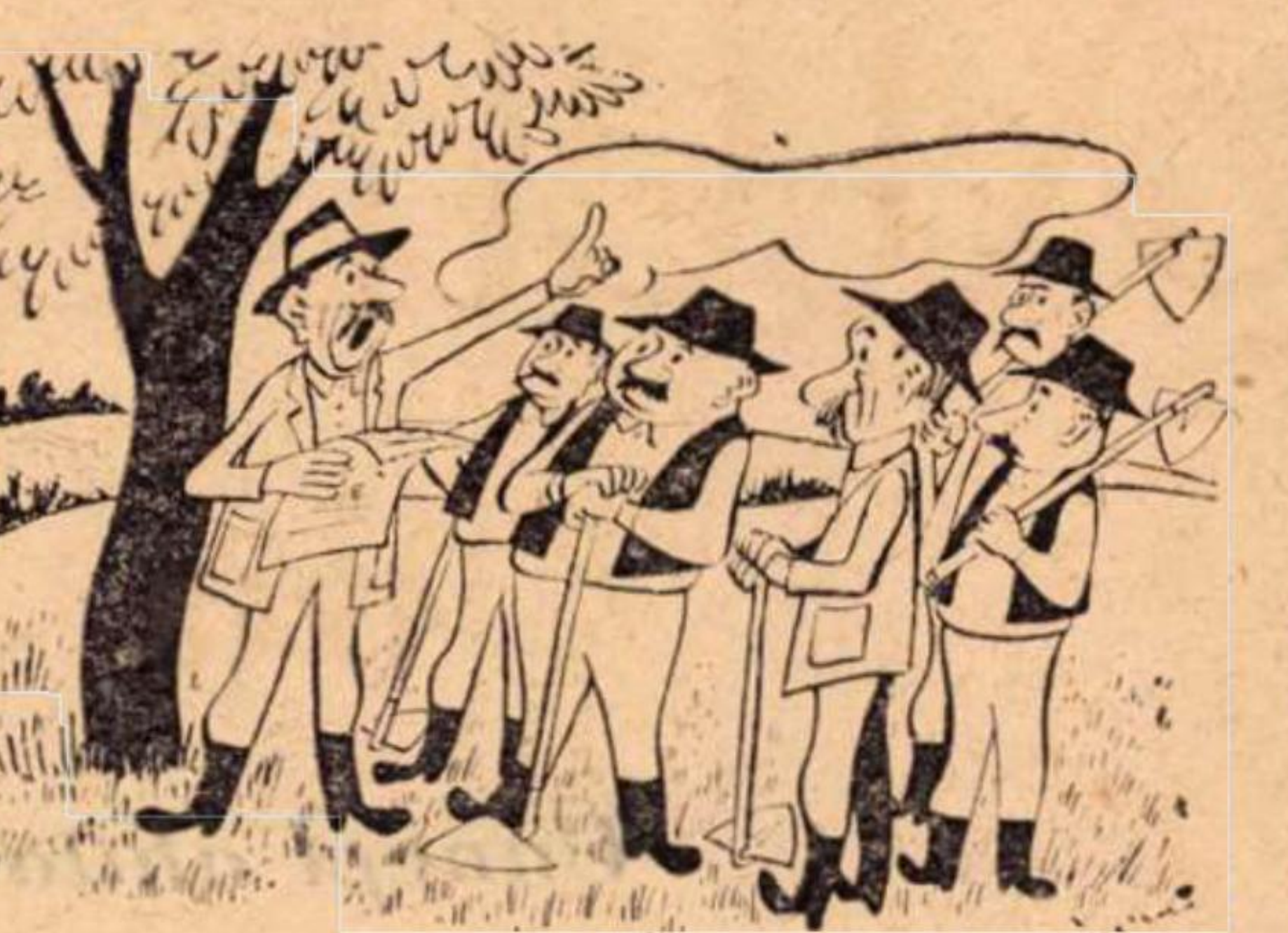

— Együtt van a brigád, most megbeszéljük a munkát, megbeszéljük a tervet, aztán kiadjuk az egészet felesbe . . .

Megy a gőzös Kanizsára...

Pontosan 93 évvel ezelőtt, 1862 tavaszán izgatott utas jelent meg a budapesti indóházban.

— Éremszépen, mikor indul a vonat Nagykanizsára?

— Háromnegyedhét órakor, azaz 6 óra 45 perckor.

— És mikor ér oda?

— Egy óra 44 perckor!

Akkor még nem mondták, hogy 13 óra, ez is bizonyítja, hogy ez a párbeszéd régesrégen játszódott le. És a vonat bizony elég lassacskán ballagott Kanizsa felé, egy

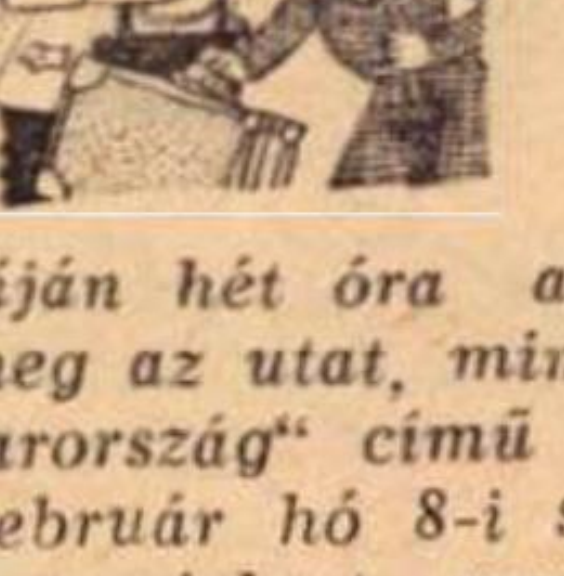

perc híján hét óra alatt tette meg az utat, mint a „Magyarország” című lap 1862. február hó 8-i számában megjelent menetrend is bizonyítja.

No, de azóta közel egy évszázad zajlott le, és mint minden, a közlekedés is hétmérföldes csizmában rohant előre. Például:

Az egykori utas dédunokája 1955. májusában megjelenik a kanizsai pályaudvaron és megkérdi:

— Mikor indul a vonat Budapestre?

— Reggel 8 óra 45 perckor.

— És mikor ér oda?

— 15 óra 45 perckor.

Ime, a nagy változás! Most már nem három órát mondunk, hanem tizenöt órát, viszont a személyvonat egy teljes perccel lassabban halad, mint száz év előtti őse.

Berkes József kanizsai olvasónk, aki megsárgult iratok közül, a láda fiából kihalászta a régi menetrendet, azt kérdi, miért nem indítanak motorosvonatot Budapest és Nagykanizsa között. A fonyód—budapesti motoros végállomását kellene Nagykanizsáig meghosszabbítani és így három óra alatt lehetne megtenni az utat. Vagy talán haladó hagyománynak tekintik Kanizsa és Budapest között a hétórás menetidőt?

200 méter miért 10 kilométer?

Nem tudom megérteni, mi lehet az oka annak, hogy Aszód máról holnapra, minden előzetes bejelentés nélkül 10 kilométerrel eltávolodott Budapesttől. Ezt a ritka földrajzi rejtvényt igyekeztem megfejteni, de nem sikerült. Ennek érdekében pedig gondosan áttanulmányoztam a MÁV által kiadott téli és nyári menetrendeket. A távolság mindenhol 50 kilométerre van megjelölve. Ennek dacára az utóbbi időben 60 kilométeres távolságú jegyekkel kedveskedik a MÁV. Ugyan miért? Annyit megállapítottam, hogy Aszódon a régi állomásépületet megszüntették és körülbelül 200 méterre a régitől, szép, új, modern állomásépület készült.

Ezért hálásak is vagyunk a MÁV-nak, de azért már kevésbé, hogy emiatt a 200 méter miatt 10 kilométeres távolsággal toldották meg a jegy árát.

Regős Endre
Aszód, Gőzmalom

Szögletes golyó

Úgy látszik a gömb négyszögesítésének nehéz problémáját oldotta meg a Budapesti Sport-, Játék- és Hangszer Nagykereskedelmi Vállalat. Boltunk részére egy korábban megrendelt nagyobb mennyiségű üveggolyó tételt szállított. Amikor a százas csomagokat kibontottuk, meglepetéssel tapasztaltuk, hogy a golyók között sok a négy-, nyolc- és még ennél is többszögletű golyó-torzszülött.

A golyózni vágyó gyerekek nem nagy lelkesedéssel fogadták a szögletes golyókat, amelyek érdekesek ugyan, de van egy nagy hibájuk: nem gurulnak. Több ízben hivatalos formában szorgalmaztuk a nagykereskedelmi vállalatnál a selejt kicserélését. Mindeddig mi sem történt.

Fazekas István
29. sz. Játék- és Sportszerbolt, Baja

Ludas Matyival a képzőművészet ellen?

A Ludas Matyi május 5. számának „Motorjavítás, vagy festményvásárlás” című B. T. aláírású közleményéről van szó.

B. T. elvtárs írásában csodálkozik azon, hogy a Salgótarjáni Városi Tanács és a Nógrád megyei Tanács festményeket akar vásárolni. Sőt — horribile dictu! — a házasságkötési terem falát kívánja velük díszíteni. A „Nemzeti Bank illetékes fiókja” azonban „a házasságkötőterembe nem illő”-nek minősítette a képeket (a bankban már csak értenek a képzőművészethez — igaz?) és „kifizetését megtagadta”. Az „illetékes fiók” művészeti kritikusai — amint B. T. elvtárs élcelődve írja — „még nem ismerték fel a festmény és a szerencsés anyakönyvi bejegyzés közötti szoros összefüggést”.

Hát kedves B. T. elvtárs, bármennyire furcsán hangzik, nincs abban semmi különös, hogy az ilyen ünnepélyes rendeltetésű hivatali helyiségeket képzőművészeti alkotásokkal díszítik, azok, akik népünk kulturális fejlődése, művelődése ügyének fontosságát „már felismerték”. S képzelje csak el kedves B. T. elvtárs: a Budapesti Városi Tanács hatalmas falképeket terveztetett egyik jeles művészünkkel a házasságkötési terem számára. Hiába, vannak ilyen különös emberek.

Igaz, hogy ezt az ügyet nem a Nemzeti Bank bírálta felül, dehát istenem, akad még képzőművészetben illetékes fórum a bankon kívül is . . .

Cseh Miklós

A Ludas Matyi megjegyzése:

A levélírónak igaza van. B. T. cikke félreérthető. A cikk a giccs ellen és nem általában a képvásárlás ellen akart szót emelni. A Ludas Matyi természetesen egyetért azzal, hogy a legmesszebbmenően kell támogatni a képzőművészetet, és az állami szervek is, lehetőséghez képest, vásároljanak művészeti alkotásokat. A képzőművészet támogatása azonban nem vezethett visszaélésekre és B. T. helyesen állította cikkében pellengérre azokat, akik motorvásárlás ürügyén az illetékes pénzügyi hatóságok félrevezetésével az állam pénzét pazarolni akarták.

Ludas Matyi elintézte

A bácsalmási vasútállomáson eltűnt aktatáskáért a MÁV 260 forint kártérítést fizetett.

Bogdán János tsz-elnök
Katymár

A Szombathelyi Vízügyi Igazgatóság a hatvannégy napra járó különélési pótlékot megfizette. Köszönöm, Ludas!

Horváth Jánosné
Körmend

Közbenjárásukra az Útfenntartó Vállalat a kapubejáratunkat teljesen szabaddá tette.

Homonnay Gáspár
Gyöngyös, Jókai u. 38.

Pesti ember tűnődése

Új Pobeda-taxik kerültek forgalomba.

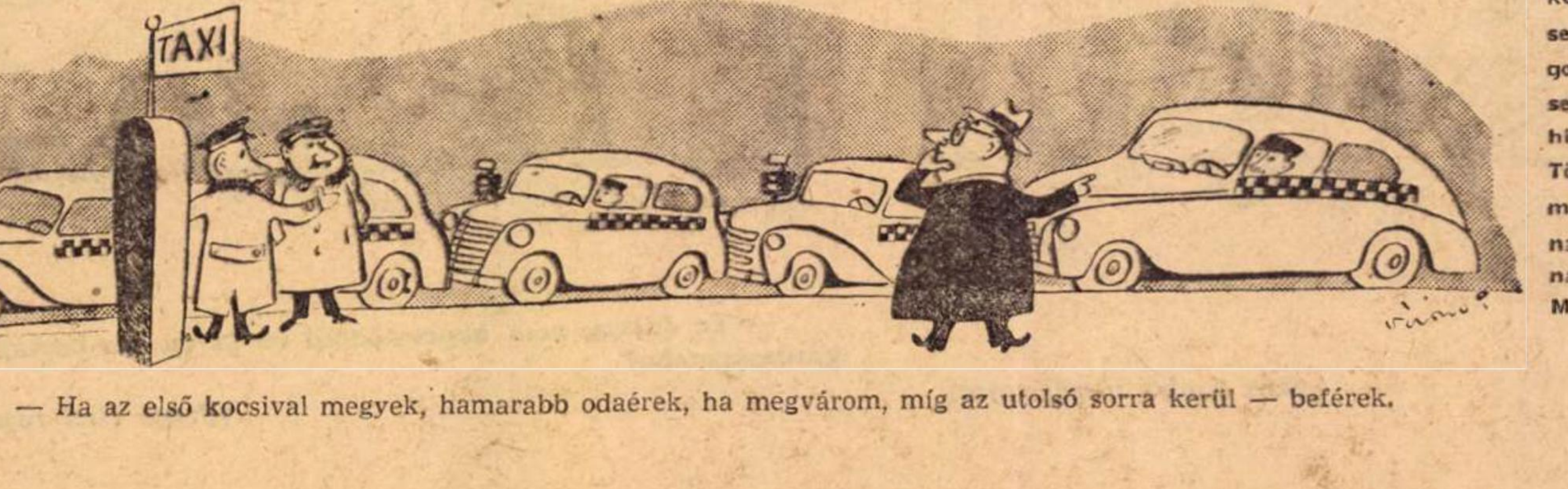

— Ha az első kocsival megyek, hamarabb odaérek, ha megvárom, míg az utolsó sorra kerül — beférek.

Női dolgok XXIII.

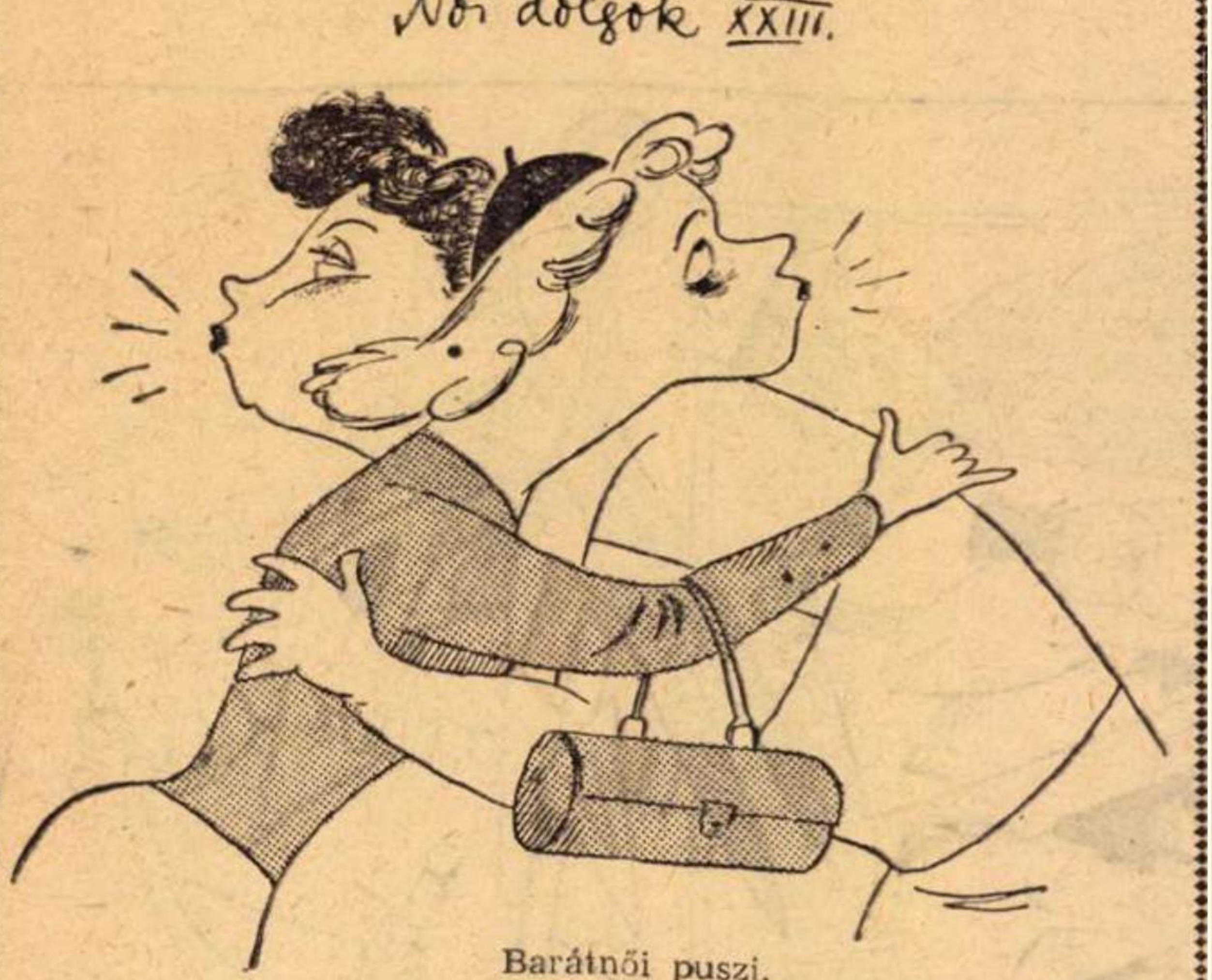

Barátnői puszi.

(Vasvári Anna rajza.)

Megkezdődtek a balatoni üdültetések

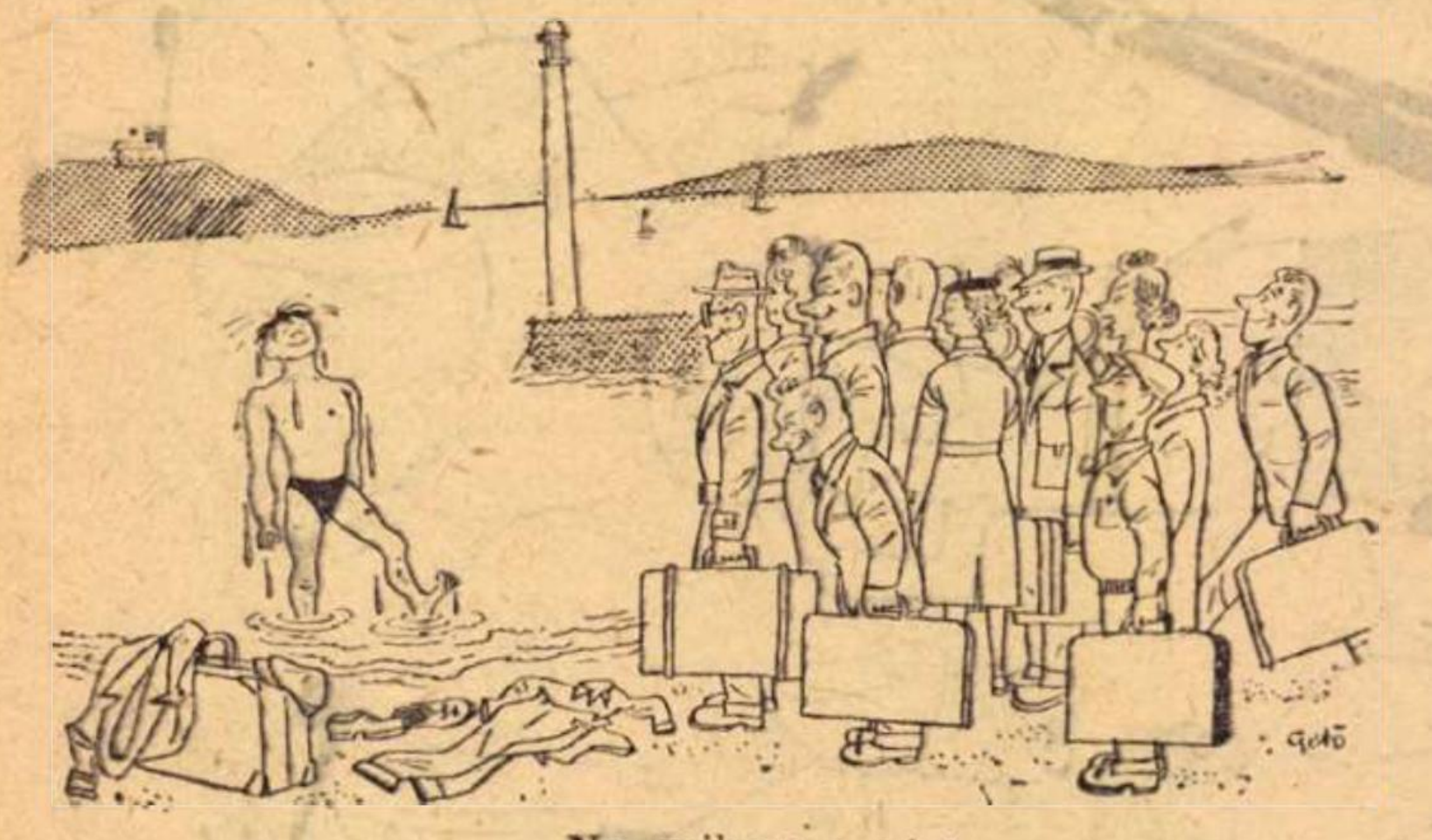

— Na, milyen a víz?

A látszat csal...

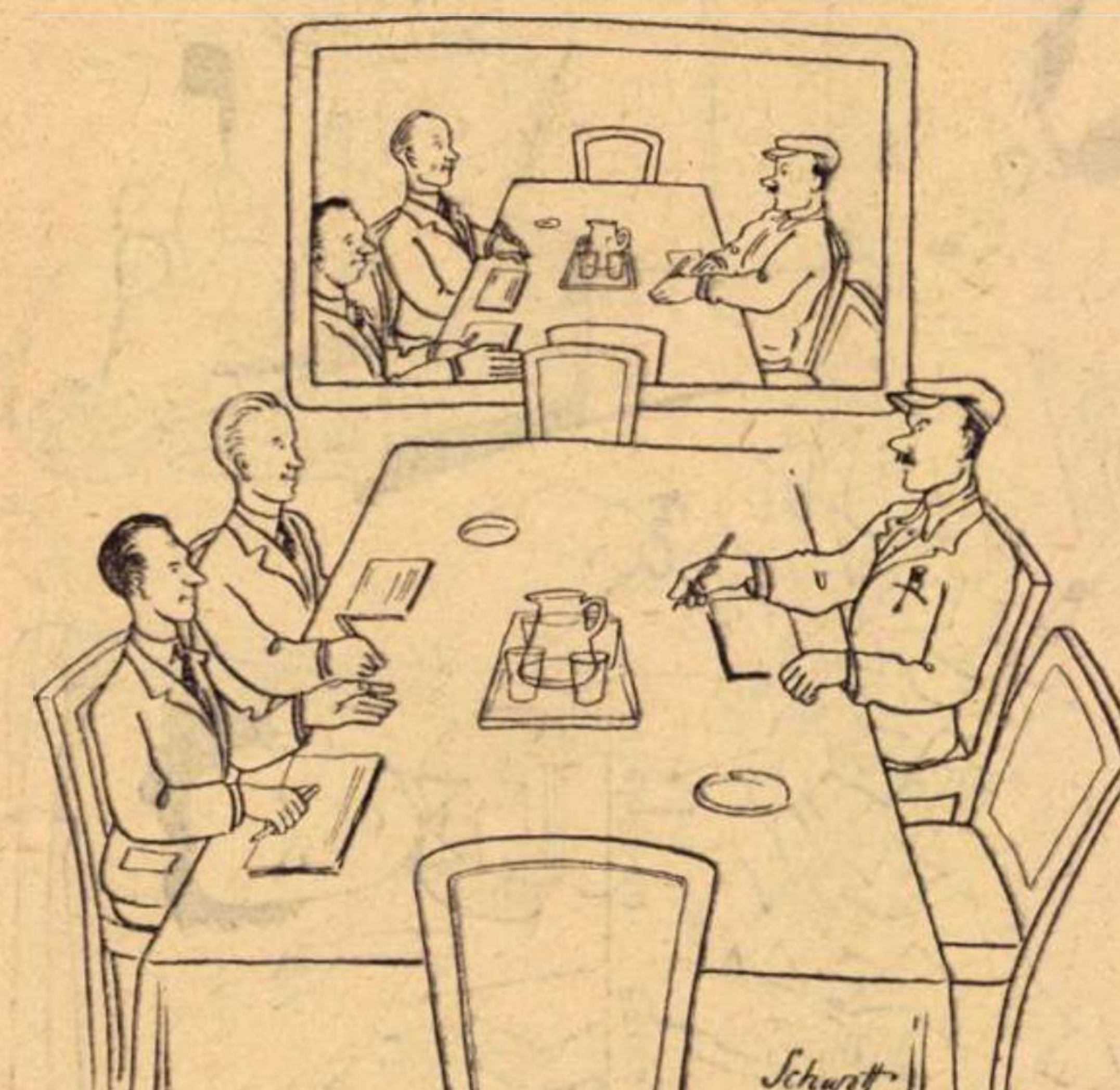

— A tükröt is beleszámítva, mind a hatan megjelentünk ...

Szaktanács

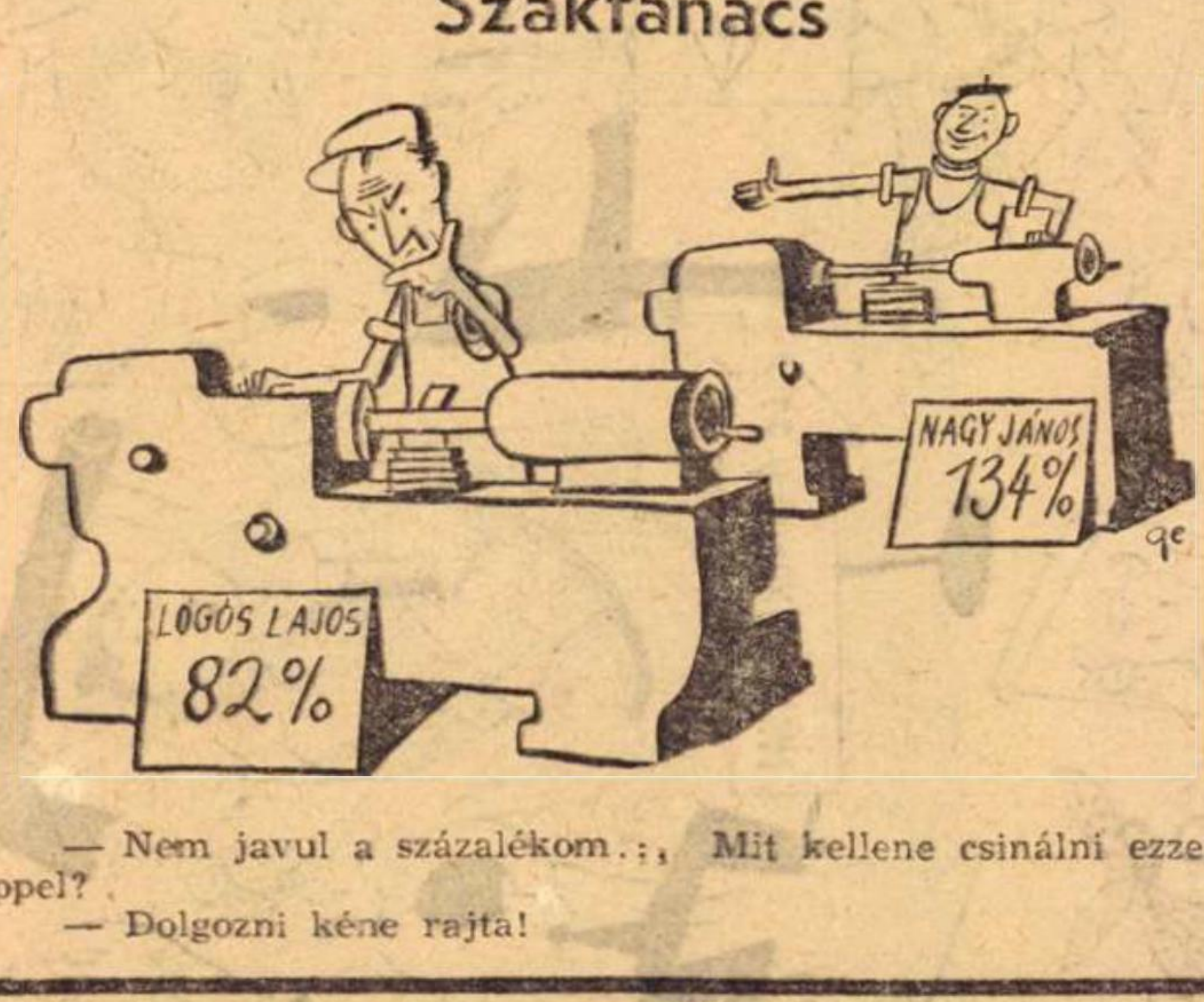

— Nem javul a százalékom... Mit kellene csinálni ezzel a géppel?

— Dolgozni kéne rajta!

Kulturfront

Kacagj Bajazzo!

E néhány sort azoknak a nyájas olvasóknak írom, akiket általában érdekelnek a műhelytitkok, s többek között szeretnének valamit abból is megtudni: hogyan készül a Ludas Matyi. Magam is csak véletlenül hatoltam be a titkok egyikébe. Amikor például a minap elgondolkozva ültem asztalomnál, a szembenülő rajzolónő így szólt hozzám:

— Vágj mérges arcot, légy szíves!

Gondolataimból tökéletesen kizökkenve nem kis meglepetéssel néztem rá. Ugy hittem, hogy dolgozik. Hiszen láttam, amint nyelvét kinyújtva, tehát a legmélyebb szellemi munka külső jelével munkálkodik egy rajzon. Kiderült viszont, hogy váratlan kérése is munkájával függött össze. Rajzán egy mérgesarcú ember is szerepelt, s a művész onnan veszi modelljét, ahonnan tudja. Kétségtelenül az a leggazdaságosabb, amikor a helyszínen található nyersanyagot használja fel. Rendkívül egyszerű dolog, ha a művésszel szembenülő halandó arca veszi fel a szükséges indulat kifejezéseit.

Persze minden kezdet nehéz. Nem sikerült mindjárt a mérges arc, csak annyira, mint amikor egy Bánk bán-szeletet rágva mogyoróhéjba harap az ember. Ez az arckifejezés valóban nem lángol a harag viharától.

— Gondolj valakire, úgy jobban megy! — hangzott a jótanács.

Valóban! De kire gondoljak? Tolongás támadt emlékezetemben, s rövidesen kivörösödtem a méregtől.

— Nagyszerű! Köszönöm, elég.

Alig néhány másodpercig tartott a dolog. Szívesen lettem volna még tovább is mérges, az új élmény felvillanyzott. Sokat mérgelődtem már életemben, de művészi alkotás érdekében még sohasem.

— Undorodj, légy szíves!

Ez volt a következő követelmény. A művésznő már színtelen hangon, minden különösebb meggyőző erő nélkül kérte tőlem ezt a segítséget. Nem kételkedett szolgálatkészségemben és rátermettségemben.

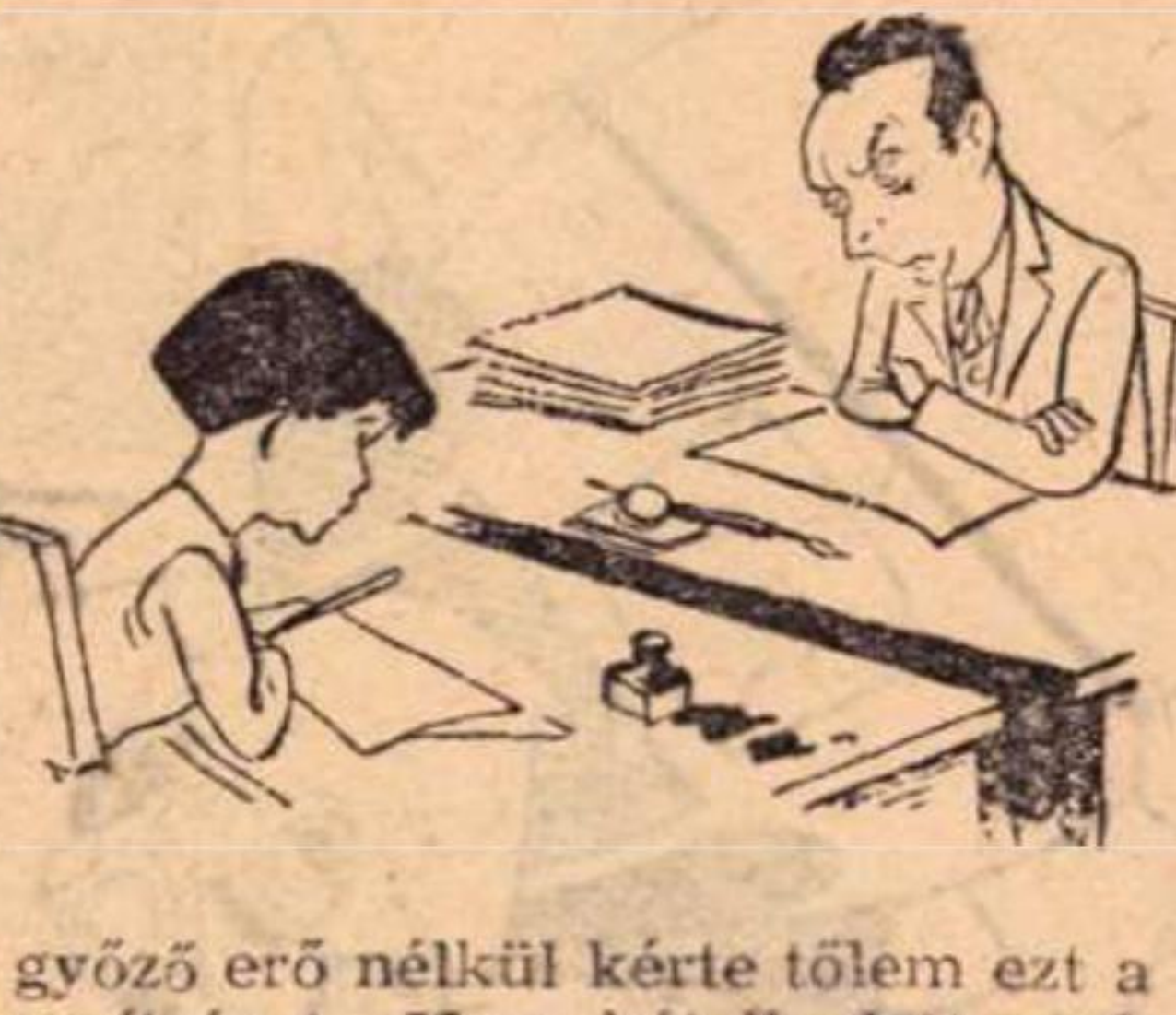

A kívánt lelki élményt a „Taxi úr“ című francia film segítségével szereztem meg, és sugároztam ki arcomra. A film kiskutyájára gondoltam, aki szeretettel végigcsókolt mindenkit, aki csak nyelve ügyébe akadt. Száj nem maradt szárazon. Amikor annakidején összerázkódtam a nézőtéren még sejtelmem sem volt ennek az élménynek képzőművészeti jelentőségéről.

— Köszönöm szépen! — hallottam a művésznő elismerését.

Kisvártatva tűnődő arcot kellett vágnom, s miközben gondolkoztam, min tűnődjek: azon-e, hogy a nem-kommutatív rendszerekben miért nem egyenlő a pq szorzat a qp szorzattal, vagy pedig azon, hogy miért áll utolsó helyen a Dózsa — arcom már kielégítette a tűnődés követelményeit.

A nehézségek csak később kezdődtek. Amig mérgelődni, undorodni, tűnődni kellett, addig nem volt baj. Aznap ugyanis borús hangulatban voltam. Nem elég, hogy ballábbal keltem fel, de későn is, s elkéstem. Ezenkívül náthás voltam és a gyomrom is fájt. Úgy láttam az utcán, hogy az emberek csúnyák és lelketlenek. Szerettem volna a büfében dupla feketét inni, de nem volt víz. Körülbelül olyan lelkiállapotban voltam, mint a Micimackóból a Füles. Talán ezért is sikerültek az eddigi arckifejezések. Aztán váratlan fordulat állt be.

— Kacagj fel, légy szíves! — szólt át könnyedén a karikatúrista kartársnő, azzal a bizalommal, amelyet már megalapoztak az eddigi eredmények. Sőt hozzátette: — Még jobb lenne, ha közben hátravetnéd a fejedet.

Elhűltem. Hogyan? Ebben a lelkiállapotban?

— A fogaid persze villogjanak.

Hallatlan! Vessem hátra a fejemet, villogjanak a fogaim! Talán szakadjak meg a nevetéstől? Felháborító. Hát szóval...

Ebben a pillanatban a művésznő szemében a munkavágynak olyan csillogását fedeztem fel, hogy nem szóltam egy szót sem. Hátravetettem a fejemet és akkorát kacagtam, hogy csak úgy harsogott a szerkesztőség.

— Köszönöm!

Most értettem meg, hogy mit érez a művész, amikor a szinpadon akkor is kacagnia kell, amikor fáj a szíve vagy a gyomra.

Feleki László

Még nem az utolsó átírás...

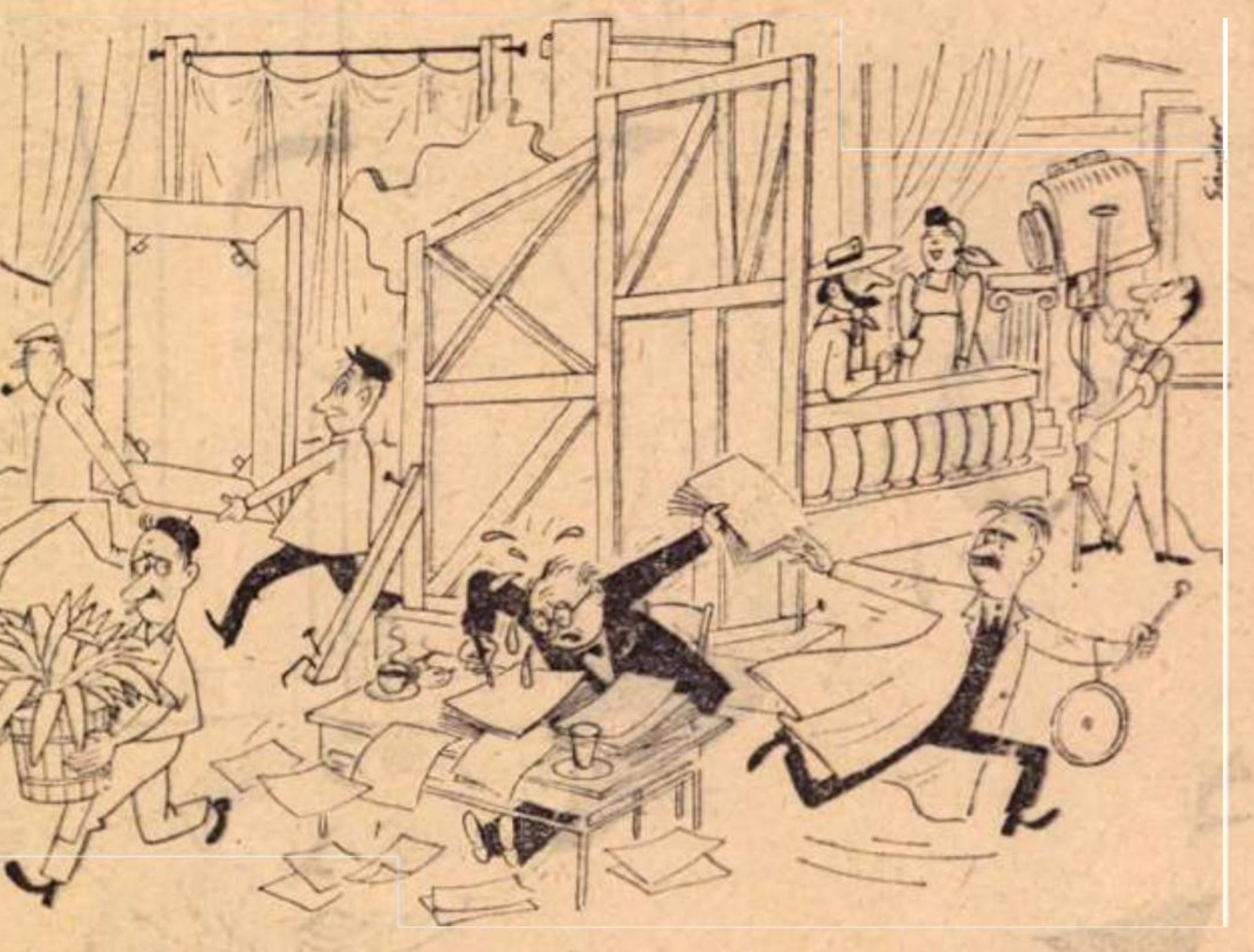

— Itt a második felvonás, folytathatjátok a premiert!

Egy grafikus...

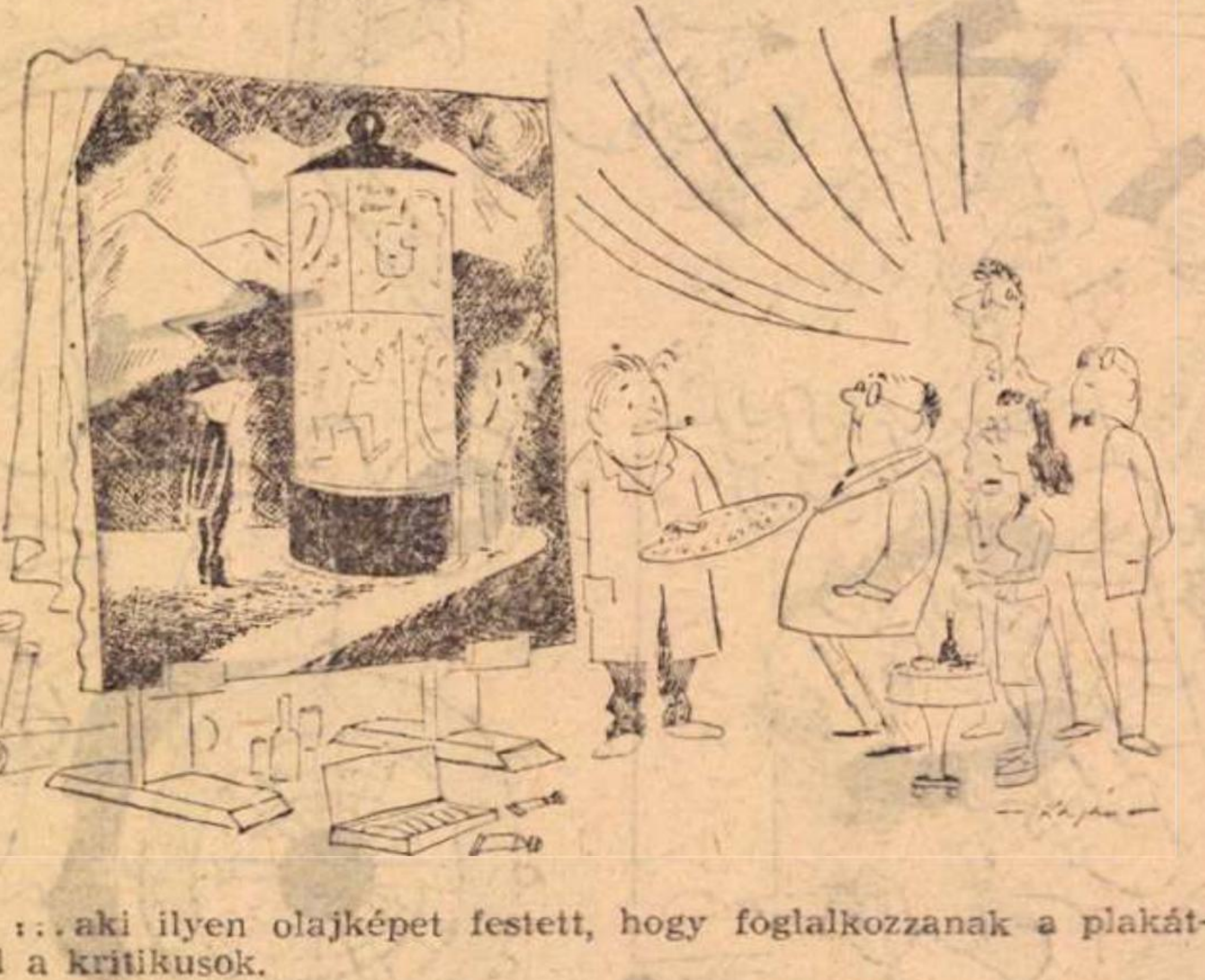

...aki ilyen olajképet festett, hogy foglalkozzanak a plakátjaival a kritikusok.

Ákiknek szívesen tapsolunk

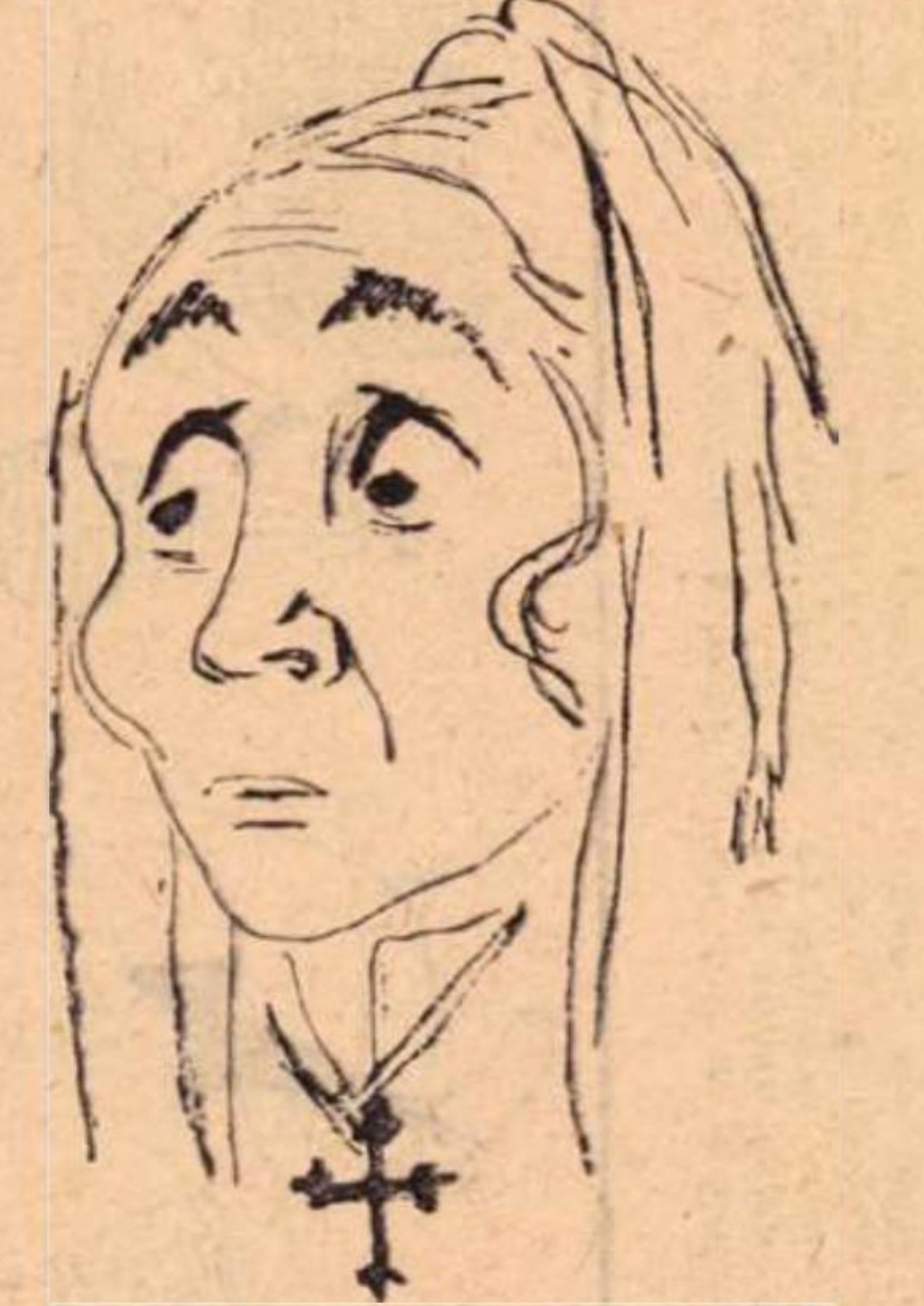

Pártos Erzsinek, a „Bernarda háza“ című darabban.

(Edma rajza.)

Kiállításon

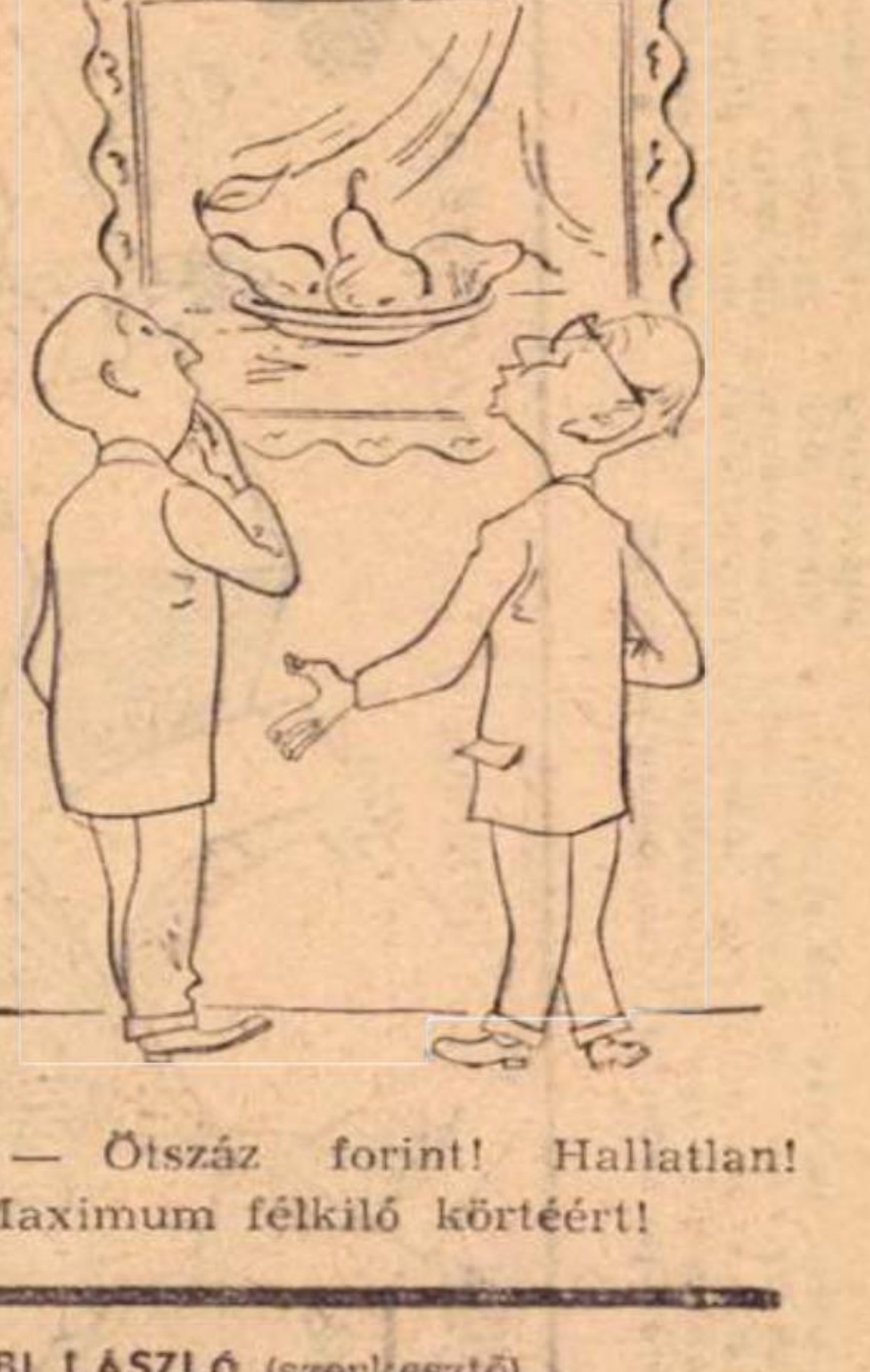

— Ötszáz forint! Hallatlan! Maximum félkiló körtéért!

LUDAS MATYI. Szerkeszti a szerkesztőbizottság **GÁDOR BÉLA** (főszerkesztő), **FÖLDES GYÖRGY** (felelős szerkesztő), **GÁSPÁR ANTAL, TABI LÁSZLÓ** (szerkesztő) **TONCZ TIBOR** (művészeti szerkesztő).
A kiadásért felel a Lapkiadó Vállalat igazgatója. — Szerkesztőség: VII., Lenin körút 9—11. Telefon: 222—271, 221—283. — Kiadóhivatal VII. Lenin körút 9—11. Telefon: 221—285.
Terjesztik: Budapesten a Főposta Hírlapterjesztő Üzeme, vidéken a helyi hírlapterjesztéssel foglalkozó postahivatalok. Előfizetés: a Posta Központi Hírlap Iroda Vállalatnál. Budapest, V., József nádor tér 1. távb.: 180—850. Negyedévi előfizetési díj: 8.40 Ft. Csekkszámlaszám: 5.170.
Szikra Lapnyomda, Budapest, VIII., Rökk Szilárd utca 6. — Felelős vezető: Kulcsár Mihály. — **Példányszám: 405 000.**
KÉZIRATOT NEM ŐRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.

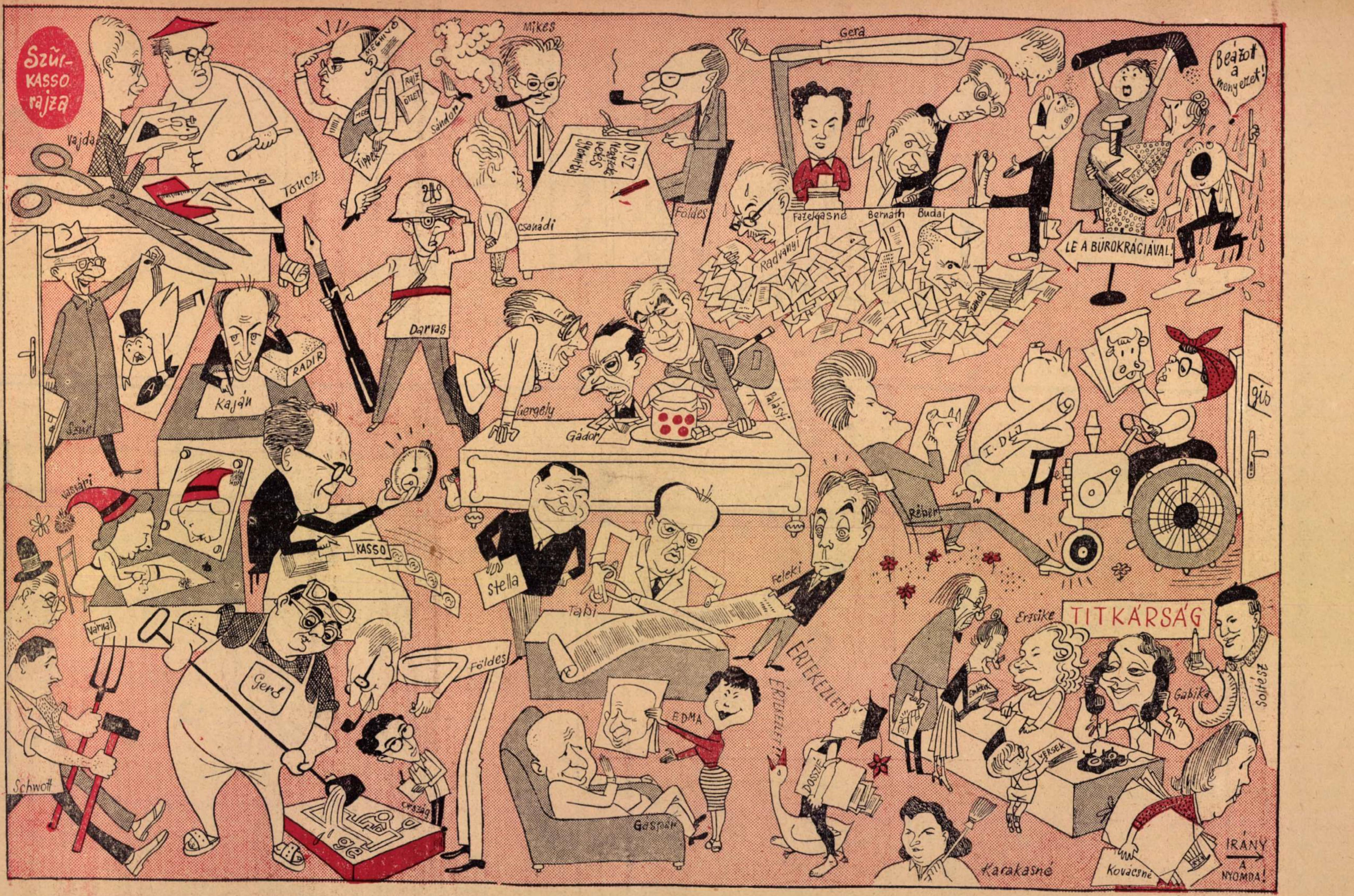
Szűr-KASSO rajza
Vajda
Toncz
MEGHIVÓ
RAJZ
ÖTLET
MEG
Tippek
Sándor
Mikes
DISZ Negyedik Ifjúsági Vetélkedés Gyűjtemény
csanádi
Földes
Gera
Fazekasné
Bernath
Budai
Radványi
Számla
Beázott a mennyezet!
LE A BÜROKRÁCIÁVAL!
Szűr
RADIR
Kaján
Darvas
Gergely
Gádor
Palásti
Réber
I. DIJ
gis
Vasvári
KASSO
stella
Tabi
Feleki
ÉRTEKEZLET
ÉRTEKEZLET
Várnai
Gerő
Földes
Országh
Schwott
EDMA
Gáspár
DOSSZIÉ
Erzsike
TITKÁRSÁG
Emlékek
VERSEK
Gabika
Soltész
Karakasné
Kovácsné
IRÁNY A NYOMDA!

A mi kis szerkesztőségünk

A Ludas Matyit Vajda tördeli, ehhez olló, ragasztó és idegek kellenek. A szükséges jó idegeket Toncz, a művészeti szerkesztő szállítja. Sándor, a repülőrajzoló, tele van ötletekkel. A felelős szerkesztő éppen az ifjú Mikesnek, s a mégifjabb Csanádinak felel. A „Le a bürokráciával!" rovat teljes legénységével a fedélzetén, szorgalmasan veszi fel a panaszokat. Szűr-Szabó külpolitikai rajzaiban több atombombát gyártott már, mint bármelyik nagyhatalom. Kaján a karikatúra jövőjéért aggódik. Darvas őrt áll a kultúrfronton. A főszerkesztő Gergellyel és Palástival röpgyűlést tart a humor titkairól. Réber és Gis tőle telhetően fejleszti a mezőgazdaságot. Vasvári éppen egy női dolgon dolgozik. Kasso sikerrel harcol a nagyobb rajztermelékenységért. A sok koravén között üdítő szinfolt az örökifjú Stella. A szerkesztő e pillanatban éppen Feleki cikkét találja hosszúnak. Várnai és Schwott szaki kívülről is megragadja az időszerű feladatokat. Gerő munkáját egy Országh figyeli, aki társa a rovatban. Edma, a fejvadász a szerkesztőbizottság tagjait sem kíméli. Titkárságunk költők és humoristák bőséges lelőhelye. Épp ezért igaza van Soltésznak, aki inkább gépkocsit vezet, mint titkárságot. Most már be is fejezzük az ismertetést, mert Kovácsné viszi az egészet a nyomdába. A visszamaradt selejtet majd kisöpri Karakasné.